

**TRAKYA KALKINMA AJANSI İLE
BELEDİYELER ARASINDAKİ İLİŞKİLERİN ANALİZİ**

Muhammed Furkan YILDIZ

Yüksek Lisans Tezi

İşletme Anabilim Dalı

Danışman: Prof. Dr. Süleyman Ahmet MENTEŞ

2023

T.C.
TEKİRDAĞ NAMIK KEMAL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
İŞLETME ANABİLİM DALI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

TRAKYA KALKINMA AJANSI İLE BELEDİYELER ARASINDAKİ
İLİŞKİLERİN ANALİZİ

Muhammed Furkan YILDIZ

İŞLETME ANABİLİM DALI

DANIŞMAN: PROF. DR. SÜLEYMAN AHMET MENTEŞ

TEKİRDAĞ-2023
Her hakkı saklıdır.

BİLİMSEL ETİK BİLDİRİMİ

Hazırladığım Yüksek Lisans Tezinin bütün aşamalarında bilimsel etiğe ve akademik kurallara riayet ettiğimi, çalışmada doğrudan veya dolaylı olarak kullandığım her alıntıya kaynak gösterdiğimi ve yararlandığım eserlerin kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu, yazımda enstitü yazım kılavuzuna uygun davranıldığını taahhüt ederim.

15 /04 / 2024

Muhammed Furkan YILDIZ

TEZ ONAY SAYFASI

Muhammed Furkan Yıldız tarafından hazırlanan “Trakya Kalkınma Ajansı ile Belediyeler Arasındaki İlişkilerin Analizi” konulu YÜKSEK LİSANS Tezinin Sınavı, Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Öğretim Yönetmeliği uyarınca günü saat’da yapılmış olup, tezin OYBİRLİĞİ / OYÇOKLUĞU ile karar verilmiştir.

Jüri Başkanı:		Kanaat:	İmza:
Üye:		Kanaat:	İmza:
Üye:		Kanaat:	İmza:

Sosyal Bilimler Enstitüsü Yönetim Kurulu adına
...../...../20.....

ÖZET

Kurum, Enstitü, : Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü,
ABD : İşletme Anabilim Dalı
Tez Başlığı : Trakya Kalkınma Ajansı ile Belediyeler Arasındaki İlişkilerin
Analizi
Tez Yazarı : Muhammed Furkan Yıldız
Tez Danışmanı : Prof. Dr. Süleyman Ahmet Mentеш
Tez Türü, Yılı : Yüksek Lisans Tezi, 2023
Sayfa Sayısı : 48

Bölgesel kalkınma hamleleri açısından öne çıkan Trakya Kalkınma Ajansı ve belediyelerin iş birliği içerisinde gerçekleştirdiği projeler sürdürülebilir kalkınmayı sağlamada da katkıda bulunmaktadır. Trakya Kalkınma Ajansı ve belediyeler kurdukları bu karşılıklı iş birliği ilişkisiyle yerel kalkınmaya öncülük etmektedirler. Ajans, belirlenen çeşitli konularda ilanda bulunur ve ilgili belediyeler de bu çalışmaya katılarak çeşitli süreçleri takip ederek ortaya bir proje koyarlar ve hayata geçirirler. Ajansın birçok paydaşından sadece biri olan belediyeler bu çalışmalar sonucunda tüm vatandaşlarına çeşitli alanlarda hizmet götürme hedefindedirler. Yerel sorunları en iyi bölgesel kalkınma ajansları ve buna benzer bölgesel kurum ve kuruluşlar tespit etmektedir. Ulusal kalkınma açısından öncelikle bölgesel kalkınmanın sağlanması bunun için de ihtiyaçların ve çözümlerin tespiti çok önemlidir. Bu noktada belediyeler ve ajans bölgesel kalkınma hedefinde ulusal kalkınmaya ciddi katkılar sağlayan paydaşlardır. Bu araştırmayla TR21 bölgesinde Tekirdağ, Edirne ve Kırklareli illeri özelinde faaliyet gösteren Trakya Kalkınma Ajansı'nın paydaşı sadece belediyeler olan ancak hedef kitlesi ve etki alanı bir hayli geniş olan ve tüm vatandaşlara ulaşmayı amaçlayan projeler nezdinde ilişkilerin analizinin ortaya konması amaçlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Bölgesel Kalkınma, Trakya Kalkınma Ajansı, Belediye, Yerel Yönetimler, Kalkınma Ajansları

ABSTRACT

Institution, Institute, : Tekirdağ Namık Kemal University, Institute of Social Sciences,
Department : Department of Business Administration
Thesis Title : The Analysis of Relations Between Trakya Development Agency
and Municipalities
Thesis Author : Muhammed Furkan Yıldız
Thesis Adviser : Prof. Süleyman Ahmet Mentş
Type of Thesis, Year : MS Thesis / 2023
Total Number of : 48
Pages

The projects carried out through the collaboration between the Trakya Development Agency and municipalities, which stand out in terms of regional development initiatives, also contribute to sustainable development. With their mutual collaboration, the Trakya Development Agency and municipalities take the lead in local development. The Agency announces various topics in its advertisements, and the relevant municipalities participate in this process by proposing and implementing projects. Municipalities, as one of the many stakeholders of the Agency, aim to provide services to all citizens in various fields through these efforts. Regional development agencies, such as the Agency and similar regional institutions, are best positioned to identify local issues. In terms of national development, regional development takes precedence, and identifying needs and solutions is crucial. In this regard, municipalities and agencies are stakeholders that make significant contributions to regional development, which in turn contributes to national development. This research aims to analyze the relationships within projects of the Trakya Development Agency, which operates specifically in the Tekirdağ, Edirne, and Kırklareli provinces of the TR21 region. Although the stakeholders of the Agency are only municipalities, the projects have a wide target audience and impact area, aiming to reach all citizens.

Keywords: Regional Development, Trakya Development Agency, Municipality, Local Governments, Development Agency

ÖNSÖZ

Bu çalışmanın ve araştırmaların konusu; bölgesel kalkınmanın sağlanmasında en önemli aktörlerden olan Trakya Kalkınma Ajansı ve paydaşlarından biri olan belediyeler oluşturmaktadır. Çalışmaya bölgesel kalkınma kavramı ve ülkemizde kalkınma ajansları anlatılarak başlanmış, sonrasında ise belediyelerin kalkınmadaki rolüyle Trakya bölgesinin ekonomik ve sosyal dinamikleri aktarılmıştır. Ardından TR 21 bölgesinde Tekirdağ, Edirne ve Kırklareli illeri özelinde faaliyet gösteren Trakya Kalkınma Ajansı'nın belediyelerle yürüttüğü bazı örnek projeler gösterilmiştir. Bu projeler ışığında ajans ve belediye arasındaki ilişkiler analiz edilerek çalışma sonlandırılmıştır.

Bu çalışmayı gerçekleştirirken emekleriyle ve bilgileriyle desteklerini ortaya koyan başta tez danışmanım Prof. Dr. Süleyman Ahmet Mentеш ve İşletme Bölüm Başkanı Prof. Dr. Ahmet Kubaş'a, tez yazım sürecinde maddi ve manevi yardımlarıyla gereken bilgileri paylaşan Trakya Kalkınma Ajansı Genel Sekreteri Mahmut Şahin ve tüm ajans personeline şükranlarımı sunuyorum. Akademik tecrübe ve bilgisiyle beraber manevi destekleriyle de beni yalnız bırakmayan değerli eşime sonsuz teşekkürler.

Muhammed Furkan YILDIZ

2024, Tekirdağ

İÇİNDEKİLER

BİLİMSEL ETİK BİLDİRİMİ	ii
TEZ ONAY SAYFASI	iii
ÖZET	iv
ABSTRACT	v
ÖNSÖZ	vi
İÇİNDEKİLER	vii
TABLolar LİSTESİ	ix
ŞEKİLLER LİSTESİ	x
KISALTMALAR LİSTESİ	xi
GİRİŞ	1
1. BÖLGESEL KALKINMA VE YEREL PAYDAŞLAR	3
1.1 Bölgesel Kalkınma Kavramı Ve Ülkemizde Kalkınma Ajansları	3
1.2 Belediyelerin Kalkınmadaki Rolü.....	5
1.3 Trakya Bölgesi Ekonomik ve Sosyal Dinamikleri.....	7
2. TRAKYA KALKINMA AJANSI VE BELEDİYELER	10
2.1 Trakya Kalkınma Ajansı Kuruluş ve Görevleri	10
2.2 Belediyelerin Genel Tanımı ve İllerin Tarihsel Geçmişi	15
2.2.1 Tekirdağ	17
2.2.2 Edirne.....	18
2.2.3 Kırklareli.....	20
3. GERÇEKLEŞEN PROJELER BAĞLAMINDA İLİŞKİLER	22
3.1 Trakya Kalkınma Ajansı İle Belediyeler Arasındaki Projeler	22
3.2 Tekirdağ Projeleri Örnekleri	27
3.2.1 Temiz Çevre, Temiz Kumsallar, Mutlu Yarınlar	27
3.2.2 Tekirdağ'ın Unutulmaya Yüz Tutmuş Yöresel El Dokumaları Canlanıyor Ev Hanımlarına Ekonomik Katkı Sağlıyor.....	29
3.2.3 Seracılıkta Kadın Eli	32

3.3 Edirne Projeleri	34
3.3.1 Güneş Uzunköprü'de Enerjiye Dönüşüyor.....	35
3.3.2 Engelsiz Keşan.....	37
3.4 Kırklareli Projeleri	38
3.4.1 İnce Koru Mesire Ve Kamp Alanı Düzenlemesi	39
3.4.2 Kent Kültür Evi.....	40
SONUÇ VE DEĞERLENDİRME.....	42
KAYNAKÇA.....	46

TABLolar LİSTESİ

Sayfa

Tablo 3. 1 Trakya Kalkınma Ajansı'nın 2010-2023 Yılları Arasında Belediyeler ile Gerçekleştirdiği Projeler	22
Tablo 3. 2 Temiz Çevre, Temiz Kumsallar, Mutlu Yarınlar Proje Künyesi.....	27
Tablo 3. 3 Tekirdağ'ın Unutulmaya Yüz Tutmuş Yöresel El Dokumaları Canlanıyor Ev Hanımlarına Ekonomik Katkı Sağlıyor Proje Künyesi.....	29
Tablo 3. 4 Seracılıkta Kadın Eli Proje Künyesi	32
Tablo 3. 5 Güneş Uzunköprü'de Enerjiye Dönüşüyor Proje Künyesi.....	35
Tablo 3. 6 Engelsiz Keşan Proje Künyesi.....	37
Tablo 3. 7 İnce Kuru Mesire ve Kamp Alanı Düzenlemesi Proje Künyesi	39
Tablo 3. 8 Kent Kültür Evi Proje Künyesi.....	40

ŞEKİLLER LİSTESİ

Sayfa

Şekil 1. 1 Türkiye Geneline Bulunan Kalkınma Ajansları.....	5
Şekil 2. 1 Trakya Kalkınma Ajansı Organizasyon Şeması.....	12
Şekil 2. 2 Trakya Bölgesi Genel Karakteri ve Temel Eğilimleri.....	17

KISALTMALAR LİSTESİ

ABD	: Amerika Birleşik Devletleri
Ajans	: Trakya Kalkınma Ajansı
Ajanslar	: Bölgesel Kalkınma Ajansları
DPT	: Devlet Planlama Teşkilatı
GES	: Güneş Enerjisi Santrali
KOSGEB	: T.C. Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı
MEB	: Milli Eğitim Bakanlığı

GİRİŞ

Bölgesel kalkınmada yerel paydaşlardan olan Trakya Kalkınma Ajansı ve belediyeler arasındaki ilişkiler doğrudan yerel kalkınmaya bununla birlikte de ulusal kalkınmaya katkı sağlamaktadırlar. Türkiye'nin Avrupa Birliği ile ilişkilere başladığı yıllardan sonra önemi daha da anlaşılan kalkınma ajansları çeşitli fonların bölgesel dağıtımını sağlamak amacıyla faaliyetlerine başlayacaktır.

Burada paydaşlarından sadece biri olan belediyelerle müşterek yürüttükleri projeleri aktaracağımız çalışmamız ajans ve belediyeler arasındaki ilişkileri gözler önüne serecektir. Bu ilişki bölgesel kalkınma ve bölgenin tamamında yaşayan vatandaşların hedef grup olarak belirlenmesi etki alanı açısından çok önemlidir.

Çalışma yapılırken bahse konu geçen bu projelerle alakalı oluşturulan; nihai raporlar, proje raporları ve proje sonrası değerlendirme raporları incelenmekle kalmamış bunlarla birlikte ilgili mevzuat ve internet ortamında yer alan çeşitli kaynaklar da çalışmanın kapsamına eklenmiştir. Bu çalışmanın öncelikle Kalkınma Ajansları ile proje yürütecek belediyelere ve bunlardan ayrı olarak diğer paydaşlara da süreçler hakkında yol göstererek faydalı bir tecrübe paylaşımı olacağı değerlendirilmektedir.

Trakya Kalkınma Ajansı ile Belediyeler arasındaki ilişkilerin analizi isimli çalışma içeriği itibariyle üç bölümden oluşmaktadır. Çalışmanın birinci bölümü; bölgesel kalkınma ve yerel paydaşlar başlığıyla bölgesel kalkınma kavramı, ülkemizde kalkınma ajansları, belediyelerin kalkınmadaki rolü ile Trakya bölgesinin ekonomik ve sosyal dinamikleri incelenmiştir.

İkinci bölümünde ise; Trakya Kalkınma Ajansı ve Belediyeler başlığıyla Trakya Kalkınma Ajansı'nın Kuruluş ve görevleri, belediyelerin genel tanımı ve Tekirdağ, Edirne ve Kırklareli illerinin tarihsel geçmişi ele alınmıştır.

Çalışmanın üçüncü ve son bölümünde ise; gerçekleşen projeler bağlamında ilişkiler başlığı altında Tekirdağ, Edirne ve Kırklareli illerinde bulunan bazı belediyelerin Trakya Kalkınma Ajansı ile gerçekleştirdiği projeler ayrıntılı olarak incelenmiştir.

Sonuç ve Değerlendirme başlığından sonra ise; bahsedilen ilişkilerin analizi bölgesel kalkınma kavramı göz önünde bulundurularak analiz edilmiş ve çeşitli beklentiler ortaya konmuştur. Konuyla alakalı ortaya çıkan zayıf yönler vurgulanırken güçlü tarafların daha da güçlenmesi adına neler yapılması gerektiği aktarılmıştır. Bazı planlamaların gerçekleşmediği ve bunların sebeplerinin ne olduğu da açıklanmıştır.

1. BÖLGESEL KALKINMA VE YEREL PAYDAŞLAR

1.1 Bölgesel Kalkınma Kavramı Ve Ülkemizde Kalkınma Ajansları

Ülkenin coğrafi yapısında adil bir ilerlemenin temini, ekonomik büyüme hedefi kadar hayati bir öneme sahiptir. Çeşitli kaynakların dağılımındaki adaletsizlik, bölgeler arasında dengeli bir gelişmenin gerçekleşmesini engellemektedir. Bu dengesizlik, göç veren bölgelerde bazı kayıplara, göç alan kısımlarda da ekonomik sorunlara yol açarak ülke ekonomisinin topyekûn büyümesini kısıtlamaktadır. Beraberinde sosyal problemleri de getirmesi muhtemeldir. Kamusal müdahalelerle adalet tesisi amaçlanıp bölgesel kalkınma sağlanabilir; bu amaçla, tüm yatırımların adil bir ölçüde dağılması hedeflenir. Günümüzde globalleşen üretim zincirleriyle rekabet gücü, bölgesel kalkınmanın önemli bir unsuru halini almıştır. Sektörler arasındaki etkileşimi değerlendirmek, kamu politikaları uygulanırken sağlanacak koordinasyon bölgesel hedeflerin başarı açısından da çok önemlidir. Unutulmamalıdır ki eşitlik her zaman adaleti sağlamayacaktır. Bu bağlamda bölgesel farklar ortaya çıktıkça bu farklılıklara yönelik özel hamleler yapılması da kaçınılmazdır. Bu sayede bölgesel ekonomik kalkınma bölgenin kendi iç dinamiklerine göre ortaya konulacak adımlarla sürdürülebilir hale gelir (Kalkınma Ajansları, Bölgesel Kalkınma ve Ülkemizde Bölgesel Kalkınma Politikalarının Gelişim Süreci, 2023).

Kalkınmanın planlı tesisi ve genel ve bölgesel büyüme amaçlanarak Devlet Planlama Teşkilatı (DPT) 1960 yılında kuruldu (Karadoğan, Devlet Planlama Teşkilatı, 2023).

Sonraki yıllarda, Türkiye'nin bölgesel kalkınma hedefleri çerçevesinde bazı stratejik planlar ve politika belgeleri için çeşitli adımlar atılmıştır. Devamında ise bölgesel kalkınmayı desteklemek ve yönlendirmek maksadı ile bölgesel kalkınma ajansları kurulmuştur. Bu ajanslar, yerel dinamikleri analiz ederek bölgesel potansiyeli ortaya çıkarmayı, ekonomik ve sosyal kalkınmayı teşvik etmeyi, yerel kaynakları etkili bir biçimde kullanmayı amaçlamaktadır. Bölgesel kalkınma planlarının uygulanması, yerel ekonomilerin sağlamaştırılması ve bölgesel eşitsizliklerin minimum düzeye indirilmesi

hedefleriyle uyumlu bir şekilde ilerlemektedir. Bu minvalde, bölgesel kalkınma ajanslarının oluşumu, ülkemizin kalkınma hedeflerine erişimi yolunda önemli bir adım olmuştur. Avrupa Birliği üyelik süreçlerinde temelleri atılan kalkınma ajansları dış kaynakların içe adil ve etkili şekilde aktarılması açısından da faydalı olmuştur. Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sisteminin ardından ise kalkınma ajansları Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı bünyesinde faaliyetine devam etmektedir. Bölgeden bölgeye ortaya çıkan çeşitli farklılıklar ve dinamikler doğru tespit edildiği ve yönlendirildiği takdirde bölgesel kalkınma sağlanacaktır. Bu yüzden kendi iç dinamikleri tespit edilmeden uygulanacak aynı politikalar her bölgeye aynı etkiyi yapmayacaktır. Hatta bazı bölgelere olumlu etki yaparken bazılarında ise tersine olumsuz sonuçlara yol açabilir.

Ülkemizde şu anda bulunan 26 kalkınma ajansı, bölgesel kalkınma aktörlerini etkin bir biçimde aktive ederek bölgesel kaynak ve potansiyellerin verimli kullanımını amaçlamaktadır (Şekil 1.1). Bu çerçevede, yerel bağlamda insan kaynakları ve kapasite artırımı, proje oluşturma süreçleri ve uygulanmasının kolaylaştırılması, bölgelerin küresel rekabet durumlarının güçlendirilmesi, yatırım çevrelerinin şekillendirilmesi ve yerel ihtiyaçların doğru bir şekilde yansıtılmasına yönelik çeşitli faaliyetler yürütülmektedir. Bu çalışmalar sırasında ayrıca, kurumlarla etkili bir koordinasyon oluşturma noktasında çeşitli tedbirler ortaya konmaktadır. Kalkınma ajansları yereldeki özel ve kamusal çeşitli paydaşlarla faaliyet sürdürürken belediyelerle olan ilişki de bölgesel kalkınma bağlamında hayli önem taşımaktadır. Bölgesel kalkınmada ajansların rolünü sadece maddi kaynak aktarımı olarak görürsek yanılırız. Kurumlar arası iş birliği süreçlerinin tesisi, ihtiyaç duyanlara çeşitli alanlarda yönlendirme destekleri, kamuya ve özel sektöre yönelik eğitimlerle insan kaynağının gelişimi, geleceğe yönelik tutarlı ve etkin politikanın oluşturulması gibi birçok durumda bölgesel kalkınmada başat aktörlerden biridir. Bunlarla beraber bölgesel kalkınmayı sağlamak ve sürdürülebilir hale getirmek adına yapılan çeşitli kaynak aktarımları da etkilerini göstermektedir (Kalkınma Ajansları, Biz Kimiz?, 2023).

Bölgesel kalkınma kavramının hemen ardından bununla bağlantılı olarak bölgesel iş birliğini de vurgulamak gerekir. Coğrafi açıdan birbirine temas eden veya yakın kesimlerin ortak hedef ve amaçları doğrultusunda çeşitli biçimlerde

gerçekleştirecekleri ortak çalışmalar yani bölgesel iş birliği bölgesel kalkınmaya giden yolu hızlandıracaktır. Bu iş birliği aklımıza gelecek birçok alanda gerçekleşebilir.

Şekil 1. 1: Türkiye Genelinde Bulunan Kalkınma Ajansları

Kaynak: Kalkınma Ajansları, Kalkınma Ajansları, 2024

1.2 Belediyelerin Kalkınmadaki Rolü

Bölgesel kalkınma literatürü, yerel yönetimlerin kalkınma süreçlerindeki önem arz eden rollerini ve üstlendikleri çeşitli sorumlulukları geniş bir bakış açısı içinde detaylı bir düzeyde ele almaktadır. Belediyelerin bölgesel kalkınmadaki rolü çok önemli ve stratejiktir. Direkt olarak vatandaşların ulaştığı veya ulaşmaya çalıştığı en yakın noktanın yerel yönetimler yani belediyeler olduğunu düşünürsek hem sorunların hem de taleplerin ilk karşılandığı yerdir. Yerel yöneticiler değişse dahi yerel yönetimlerin kurumsal yapısı her zaman bölgesel kalkınmaya önem verip önceleyecektir. Yerel yönetimlerin gerçekleştirdiği tüm çalışmalar direkt veya dolaylı olarak bölgesel kalkınmaya etki etmektedir. Bu incelemede, yerel yönetimlerin bölgesel kalkınmada nasıl etkili bir faktör olduğuna dair kapsamlı bir anlayış sunulacaktır.

Belediyeler, yerelde kalkınma adımlarında ciddi seviyede etkileyen ve yönlendiren önemli aktörler olarak kabul edilmelidir. Bu vaziyette, belediyelerin bölgesel

kalkınmada ortaya koyduğu görev ve sorumluluklar, yerel yönetimlerin yetkileri çerçevesinde ayrıntılı bir biçimde ele alınmalıdır. Stratejik planlamalar, yerel ekonomiyi büyütme çalışmaları, altyapı ve üstyapı projeleri gibi alanlardaki faaliyetler, belediyelerin kalkınma politikalarına sunduğu katkılar açısından her bağlamda etkili oluyor. Bu çalışma, belediyelerin bölgesel kalkınmaya olan bazı etkilerini daha detaylı bir perspektiften anlama imkânı sağlayacaktır. Trakya bölgesindeki il, ilçe ve belde belediyelerinin bazılarının Trakya Kalkınma Ajansı ile tesis ettiği bölgesel kalkınma temelli ilişki ve iş birliği projeleri incelenerek bu etkileşimin bölgesel kalkınma açısından etkileri ortaya konulacaktır.

Bölgesel kalkınmanın sadece ekonomik açıdan değil aynı zamanda sosyal, kültürel, tarımsal ve benzeri tüm alanlarda gerçekleşebileceğini göz ardı edemeyiz. Belediyelerin görev ve sorumlulukları kapsamında ortaya koyduğu sosyal hizmet çalışmalarının, çevre koruma faaliyetlerinin, kültür ve turizm uygulamalarının, mesleki gelişim ve eğitim desteklerinin, alt yapı ve ulaşım çalışmalarının doğrudan veya dolaylı olarak bölgesel kalkınmaya faydası yüksektir. Yerel ekonominin sağlam temeller üzerine oturması adına teşvikler ve bazı destekler sağlayan belediyeler istihdam artışı için de bazı çalışmalar yapmaktadır.

Tüm bu kalkınma süreçlerinin toplumsal ayağını da göz ardı etmemek gerekir. Belediyeler bu noktada toplumsal aktörleri en iyi anlayacak kurumken, beraberinde toplumsal yerel aktörleri de etki altına alabilecek kabiliyete ulaşabilirler. Yerel halkın katılımı ve desteği eksik olduğu durumlarda bölgesel kalkınmanın başarısızlığa ulaşma ihtimali artacaktır. Toplumsal mutabakatın sağlanması yolunda çeşitli teşvik mekanizmaları belediyeler tarafından sağlanabilir. Altyapı ve ulaşım alanında sorunlarını ortadan kaldırmış belediyelerin bölgesel kalkınma yolunda hızla ilerleyeceği gerçeği şaşırtıcı olmaz. Bu sayede bölgenin rekabet etme gücü artacaktır. Her bakımdan da yaşam kalitesinin yükseleceğini söylemek yanlış olmaz. Bölgenin kimliğinin sağlam temeller üzerine kurulması için çevresel ve kültürel faktörler de öne çıkar. Çevreye duyarlı çalışmaların yapılması, kültürel mirasın imarı ve ihyası bahsettiğim kimliğin

güçlenmesini sağlar. Bu bağlamda makro düzeydeki aktörlerle beraber mikro düzeydeki yerel yönetimlerin yani belediyelerin de yapacakları müdahalelerin stratejik şekillenmelere yol açacağını anlıyoruz. Bu sayede belediyelerin bölgesel kalkınmanın en önemli aktörlerinden biri olduğunu vurgulamakta fayda var.

1.3 Trakya Bölgesi Ekonomik ve Sosyal Dinamikleri

Trakya Bölgesi açısından en son bölge planı 3194 sayılı İmar Kanunu kapsamında dönemin bakanlığı Kalkınma Bakanlığı yönlendirmesiyle Trakya Kalkınma Ajansı vasıtasıyla TR21 Trakya Bölgesi 2014-2023 Bölge Planı oluşturulmuş ve uygulanması için çeşitli çalışmalar yapılmıştır. Bahsettiğim bu planı Bölgesel Gelişme Yüksek Kurulu onaylamış ve sonrasında yürürlüğe konmuştur. Bu sayede Trakya Bölgesi'nin gelecekte nelerle karşılaşabileceği hakkında bazı görüşler ve tespitler ortaya çıkmıştır. Kılavuz niteliğinde bu planın Trakya Kalkınma Ajansı vasıtasıyla Trakya Bölgesi'yle birlikte aynı zamanda ülkemizin kalkınmasına da son derece etkili olduğunu ve olacağını belirtebiliriz (TR21 Düzey 2 Bölgesi Trakya Bölge Planı 2014-2023, 2017).

Trakya Bölgesi'nin ekonomik ve sosyal dinamiklerinden bahsederken ilk olarak ülke tarımında büyük pay sahibi olduğunu vurgulamalıyız. Ayçiçeği, buğday, çeltik, üzüm ve çeşitli diğer ürünlerin üretimiyle birlikte hayvancılıkta da faaliyet sürmektedir. Bununla birlikte sanayi alanında da uluslararası birçok firmanın üretim faaliyetlerinin burada gerçekleşiyor olması dikkat çekiyor. Türkiye'nin doluluğu yüksek ve nitelikli organize sanayi bölgelerinin birçoğu bu bölgededir. Cumhuriyet dönemi öncesi ve ilk yıllarında Balkan göçüyle yoğunlaşan bölge son yıllarda ise Anadolu'dan aldığı göçle nüfusunu her geçen gün arttırmaktadır.

Trakya Bölgesi Tekirdağ, Edirne ve Kırklareli illerini kapsıyor ancak doğal sınırlar manasında İstanbul ve Çanakkale illerinin de bir kısmını barındırdığını söyleyebiliriz. Trakya Kalkınma Ajansı ise sadece Tekirdağ, Edirne ve Kırklareli özelinde faaliyetlerini sürdürmektedir. Kuzey ve güneyinde ormanlarla çevrelenen bölge doğu-batı ekseninde gelişimini sürdürmektedir. İstanbul sınırına en yakın bölgeler olan Çerkezköy, Kapaklı, Çorlu ve Lüleburgaz ilçeleri bölgenin sanayi yükünün büyük kısmını

taşımaktadır. Bununla birlikte tarımsal üretim ve hayvancılık faaliyetleri de hayli önemlidir. Özellikle Çorlu, Çerkezköy ve Kapaklı ilçelerindeki nüfus artışının Tekirdağ'ın Kırklareli ve Edirne'ye nazaran nüfus bakımından hızlıca farkı açmasına sebep olmuştur. Tekirdağ Büyükşehir Belediyesi iken Edirne ve Kırklareli il belediyesidir. Organize sanayi bölgeleri, ıslah organize sanayi bölgeleri ve özel organize sanayi bölgelerini barındıran Trakya Bölgesi'nde sanayi açısından en büyük paya Tekirdağ ili sahiptir. Birçok sektörde ulusal ve uluslararası firmaya ev sahipliği yapan bölge İstanbul ve Avrupa arasında bir üretim, istihdam ve lojistik merkezi haline gelmeye devam etmektedir.

Sanayi hacminin ve nüfusun kontrolsüz ve plansız artışı bölgede bazı olumsuzlukların ortaya çıkmasına da sebep olmaktadır. Çeşitli çevre sorunları ve su ihtiyacının gerektiği kadar karşılanamaması bunun sonuçları içinde en önemli olanlardan bazılarıdır. Bu aynı zamanda tarım ve hayvancılık faaliyetlerini de olumsuz etkilemektedir. Çiftçilik açısından profesyonel bir anlayışın tamamıyla yerleşmediği görülüyor ve bu da bir sebep olarak karşımıza çıkıyor. Yakın gelecekte su krizi yaşanacağı düşünüldükçe ve çevredeki kirliliği azaltmak amacıyla Ergene Nehri temizliği için devlet çeşitli iş birlikleriyle derin deşarj projesini ortaya koymuş, sanayi dolayısıyla oluşan kirliliği büyük ölçüde durdurmuş ancak bu da tamamen yeterli olmamıştır. Ergene Nehri'ndeki kirlilik sorunu Meriç Nehri'nde ve bölgenin tamamındaki bazı su kaynaklarında da gözlenmektedir.

Ulaşım açısından bir hayli etkin araçlara sahip olduğunu söyleyebileceğimiz Trakya Bölgesi bünyesinde havayolu, demiryolu ve gelişmiş ve etkin karayolu hatlarını barındırmaktadır. 3 denizle de bağlantısı bulunduğunu ve çevrelendiğini de düşünürsek deniz yolunun da etkisini göz ardı edemeyiz. Örnek olarak bölgede bulunan Asyaport limanı sayesinde ulaşımın niteliğinin deniz yolları vasıtasıyla bir hayli değişime uğradığını aktarabiliriz. Son yıllarda kullanıma açılan Çanakkale Köprüsü ve otoyolu, Yavuz Sultan Selim Köprüsü ve Kuzey Marmara Otoyolu, halihazırda kullanılan ve İstanbul ile Avrupa'yı birbirine bağlayan mevcut karayolları da kara ulaşımının

kolaylığını bizlere gösteriyor. Çok etkin kullanıldığını söylemek mümkün olmasa da Tekirdağ Çorlu Atatürk Havalimanı'nın yanı sıra yine yakın zamanda faaliyetine başlayan İstanbul Havalimanı bölgeye yakınlığı dolayısıyla ciddi etki oluşturmaktadır. Etkin lojistik ağını ortaya koymak açısından sadece bu saydığımız örnekler bile yeterli olacaktır (TR21 Düzey 2 Bölgesi Trakya Bölge Planı 2014-2023, 2017).

2. TRAKYA KALKINMA AJANSI VE BELEDİYELER

2.1 Trakya Kalkınma Ajansı Kuruluş ve Görevleri

Trakya Kalkınma Ajansı, 25 Temmuz 2009 tarihinde yayımlanan 27299 sayılı Resmi Gazete’de yer alan 2009/15236 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile resmen kurulmuştur. Ajans, görevlerini ve yetkilerini 4 No.lu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 184. maddesi ve ilgili maddelerinde belirtilen çerçevede yerine getirmektedir. Ekonomik, sosyal, kültürel ve daha birçok açıdan önemli bir bölge olan Trakya’nın kalkınması için Tekirdağ, Edirne ve Kırklareli illeri özelinde kalkınmanın desteklenerek sağlanması arzusuyla 2009 yılından bu yana faaliyetlerini sürdürmektedir. Trakya bölgesinin barındırdığı potansiyelini ortaya çıkarıp geliştirerek yerel kalkınmayı sağlamak, istihdama öncülük etmek, bölgenin yaşam kalitesini arttırmak ve rekabet ile başarıyı bir araya getirerek kalkınmayı sağlamak amacıyla kurulan ajans yerel paydaşlarla iş birliklerini kurarak faaliyetlerini sürdürmektedir. Bu çalışmamızın devamında ajans ile yerel paydaşlardan biri olan belediyeler arasındaki ilişkiler proje bazlı örneklerle analiz edilecektir (Trakya Kalkınma Ajansı 2023 Yılı (Ocak Haziran) Ara Faaliyet Raporu, 2023).

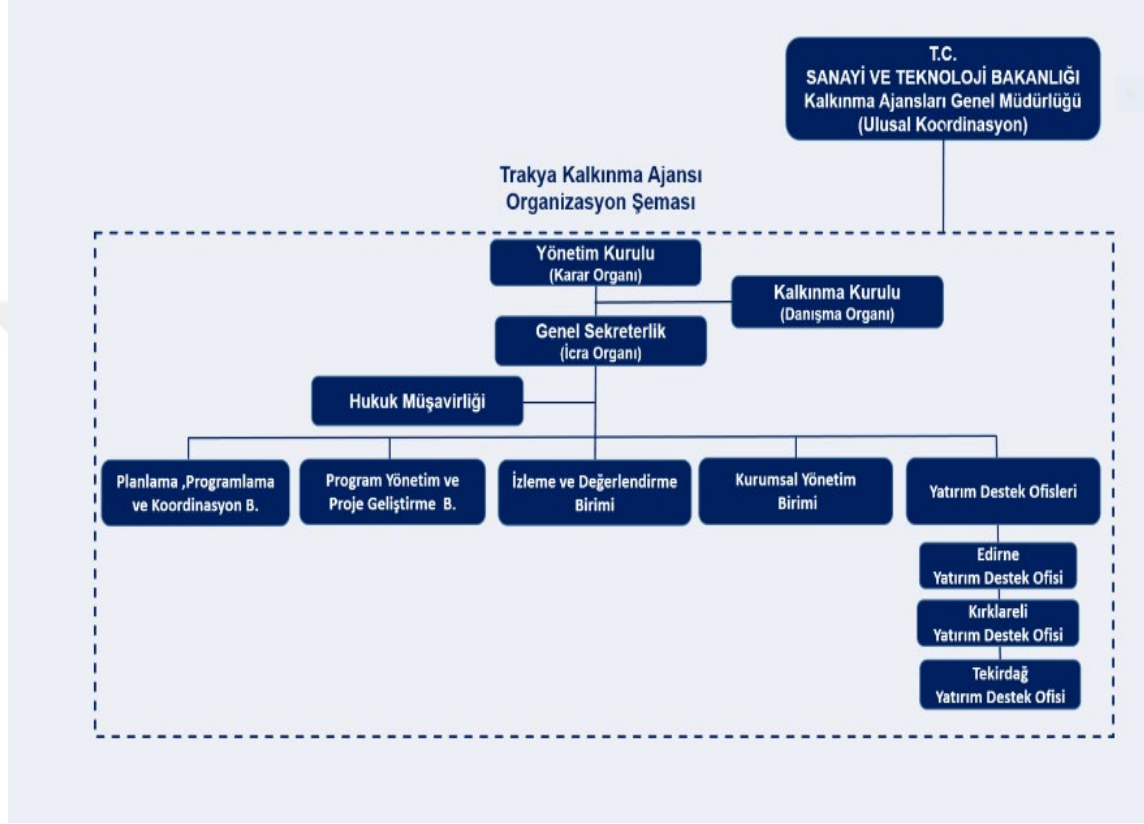
Trakya Kalkınma Ajansı’nın öncülüğü ve koordinatörlüğü ile çeşitli yerel paydaşlarla birlikte geziler, fuarlar, toplantılar düzenleniyor; teknik desteklerle birlikte mali destekler de sağlanıyor. Projeler vasıtasıyla sağlanan mali destekler elbette çok önemli ancak ajansın koordinatörlük görevinin de bölge açısından çok değerli olduğunu söylemeliyiz. Paydaşların da ajansa mali birtakım yükümlülüklerini yerine getirdiğini belirtmeliyiz. Bunu bir havuz örneği gibi düşünersek ajansın kontrolünde oluşan bu kaynak devlet katkıları ile yerel bir kalkınmaya öncülük ediliyor. Biraz önce de bahsettiğim gibi bu yerel kalkınma ülkenin kalkınmasına da doğrudan ve dolaylı olarak etki ediyor. İş birliği açısından değerlendirdiğimizde de bunun çok yönlü gerçekleştiğini söyleyebiliriz. Kamu, özel sektör ve sivil toplum kuruluşlarını bir araya getirerek iş birliğini yüksek seviyeye çıkarmayı amaçladığını görüyoruz. Bölgenin tanıtımı açısından da tüm kalkınma ajanslarının üstlendiği rolü yerine getirdiğini söylemek mümkündür.

Özellikle coğrafi işaretli ürünlerin belgelerinin alınmasının teşviki ve bürokratik süreçlerindeki takip gücü buna bir örnektir. KOSGEB ile beraber ortak hareket edilen noktalarda bilhassa küçük ve orta ölçekli işletmelere sağlanan teşvikler girişimcileri destekliyor.

Trakya Kalkınma Ajansı Hizmet Binası ve Genel Sekreterliği Tekirdağ'da bulunuyor ancak Kırklareli ve Edirne'deki yatırım destek ofisleri de faaliyetlerini burayla birlikte sürdürmektedir. Bu sayede bölgenin tamamında yaşayan paydaşlar tek bir yere ulaşmaya çalışmak yerine aradıkları hizmeti büyük ölçüde kendi illerinde alabilmektedirler. Yatırım destek ofisleri, bölgede faaliyet gösteren sektör yatırımcılarına danışmanlık hizmeti de sunmaktadır. Bu hizmet kapsamında, yatırımcılara kamu kurumlarıyla ilişkili izin, ruhsat ve diğer idari işlemlerde rehberlik edilir ve bu süreçlerin yönetimi tek elden sağlanır. Ayrıca, yatırımların izlenmesi de bu ofislerin görevleri arasındadır. Yatırımcılara hem çeşitli konular hakkında bilgiler sunar hem de gerektiği şekilde yönlendirir. Bu bilgilendirme açısından en önemli kısmın bölgede oluşacak yatırım ortamı ve fırsatları hakkındaki bilgilendirmeler olduğunu söyleyebiliriz (Trakya Kalkınma Ajansı 2023 Yılı (Ocak Haziran) Ara Faaliyet Raporu, 2023).

Şekil 2.1'deki organizasyon şemasında da belirtildiği üzere Trakya Kalkınma Ajansı'nın karar organı yönetim kurulu, icra organı genel sekreterlik ve son olarak danışma organı da kalkınma kuruludur. Bunlarla birlikte çeşitli çalışma birimleri de bulunmaktadır.

Şekil 2. 1: Trakya Kalkınma Ajansı Organizasyon Şeması

Kaynak: Trakyaka, 2023.

Yönetim Kurulu, Trakya Kalkınma Ajansı'nın kritik bir karar organıdır ve Ajansın yönetim ve strateji belirleme süreçlerinde etkin rol oynar. Yönetim Kurulu, bölgesel kalkınma hedeflerini destekleyen politikaların oluşturulmasında ve uygulanmasında önemli bir pozisyonda bulunur. Bu kurul, tek bir ilde faaliyet gösteren ajanslar için il valisi, büyükşehir belediye başkanı, ajans genel sekreteri, sanayi odası başkanı, ticaret odası başkanı ve kalkınma kurulu tarafından seçilen üç özel sektör veya sivil toplum temsilcisinden oluşur. Birden fazla ilin kapsandığı bölgelerde ise, valiler, büyükşehir belediyelerinin başkanları veya büyükşehir statüsünde olmayan illerde ise il merkezinin belediye başkanları, ajans genel sekreteri, il genel meclis başkanlarıyla ticaret ve sanayi odası başkanlarından meydana gelir (Ciğeroğlu, 2008). Birden fazla ilin bulunduğu bölgelerde, ticaret ve sanayi odalarının ayrı ayrı kurulmuş olması durumunda,

her odanın başkanı kurumu temsil eder. Trakya Kalkınma Ajansı Yönetim Kurulu ise Tekirdağ, Edirne ve Kırklareli valileri, Tekirdağ Büyükşehir Belediye Başkanıyla birlikte Edirne ve Kırklareli merkez belediye başkanları, Kırklareli ve Edirne İl Genel Meclis Başkanları ile Tekirdağ, Kırklareli ve Edirne Ticaret ve Sanayi Odalarının Başkanları ve Ajans Genel Sekreterinden oluşmaktadır. Yönetim Kurulu, Ajansı Yönetim Kurulu başkanı tarafından temsil edilir ve bir vali tarafından yönetilir. Yönetim Kurulu, gerçekleştirdiği ilk toplantıda üyeleri içinden bir başkan vekili seçmektedir (Trakya Kalkınma Ajansı 2023 Yılı (Ocak Haziran) Ara Faaliyet Raporu, 2023).

Yönetim kurulu çeşitli çalışma programları oluşturabilir, bütçeyi görüşür ve ihtiyaçlar doğrultusunda aksiyon alır, kendi bünyesinde kullanılmak üzere alım satım ve kiralama veya hizmet alımı gerçekleştirebilir, varsa bağışları ve hibeleri kabul eder, kendi bünyesinde personel istihdamı gerçekleştirir, çeşitli raporlamalar ortaya koyar ve en nihayetinde yerel paydaşlarla birlikte iş birliği içinde bölgesel kalkınmaya olumlu yansıtacak adımları atar. Bu süreçlerin hemen hemen hepsinde Sanayi Teknoloji Bakanlığı'nın onay ve sorumluluğu gereklidir. Genel sekreterlik ise icra organı olarak görevini sürdürür. Genel Sekreter olarak görev yapan kişilerin yönetim kuruluna karşı bir sorumluluğu bulunmaktadır. Bağlı birimlerin ve yatırım destek ofislerinde çalışan personellerin de amiri Genel Sekreter'dir. Yatırım destek ofisleri bölge illerinde yer alan özel sektör yatırımcılarının, kamu kurumlarının görev alanında bulunan ruhsat ve izin konularındaki işlemlerini ve çeşitli idari faaliyetleri, ilgili mevzuat uyarınca belirlenmiş süre zarfında tamamlamak amacıyla, yönetim kurulu adına koordine ve takip sorumluluğunu yerine getirir. Aynı zamanda bununla beraber yatırımları izler ve yatırımcılara başvuru halinde gerekecek şartların ve belgelerin neler olduğu konusunda yapılacakları açıklar. Bu doğrultuda yatırımcıların yapacakları başvurular öncesinde incelemeler sağlar ve gerekli makamlara yönlendirmesini yapmak da bu sorumluluklar arasındadır. Bölgenin yatırım imkanları ve yatırım ortamı hakkında gerekli bilgilendirme faaliyetlerini yürütmek de önemli bir görevdir. Ayrıca, yapılacak işlemlerle alakalı Genel Sekreterliğe ve bununla beraber ilgili valiliğe bilgi sunmak da bu görevin bir parçasıdır (Trakya Kalkınma Ajansı 2023 Yılı (Ocak Haziran) Ara Faaliyet Raporu, 2023).

Ajansın temel amacı, 4 No.lu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 184. maddesinde ifade edilen hedefler doğrultusunda kamu, özel sektör ve sivil toplum bağlamında aralarındaki iş birliğini güçlendirmek, kaynakların etkin ve yerinde kullanımını sağlamak, böylelikle bölgesel gelişmeyi hızlandırmak ve sürdürülebilir kılmaktır. Ajans, bölgenin kalkınmasına katkıda bulunmak için belirlenen politikalarla uyumlu olarak hareket etmekte ve bölgenin gelişimine odaklanmaktadır. Bu çerçevede, Ajansın hedefleri arasında bölgesel gelişmeyi hızlandırmak, sürdürülebilir kalkınmayı sağlayarak bölgeler arası gelişim düzeylerindeki farkları azaltmak yer almaktadır. Ajansın misyonu, Trakya Bölgesi'ndeki potansiyeli harekete geçirerek bölgenin kalkınmasına liderlik etmektir. Bu kapsamda, Ajans, bölgenin ekonomik, sosyal ve kültürel açıdan güçlenmesini sağlayacak projeler geliştirmekte ve uygulamaktadır. Faaliyetlerin yürütülmesi ve hedeflerin gerçekleştirilmesi için Ajans, bölgedeki paydaşlarla iş birliği yapmaktadır. Bu iş birliği; özel sektör ve kamuyla birlikte sivil toplum kuruluşlarının da arasında kurulan ağlarla desteklenmektedir. Ajans, bu iş birliği ağları aracılığıyla bölgenin kalkınmasına katkı sağlayacak projelerin belirlenmesi, planlanması ve uygulanmasını sağlamaktadır. Bu kapsamda bölge planlarıyla beraber çeşitli araştırmalar da ortaya konmuştur. Bu çalışmalar, Bölge Planı ve Ajansın çalışma alanlarının belirlenmesinde önemli bir girdi sağlamaktadır. Ayrıca, diğer kurumlar, kuruluşlar ve araştırmacılar için bir başvuru kaynağı niteliği taşımaktadır. Ajansın çalışma programları, ulusal planlar, bölge planı ve diğer araştırmalarla tutarlı bir şekilde hazırlanmakta olup, Yönetim Kurulunun gözetimi ve yönlendirmesi doğrultusunda şekillenmektedir. Bu çalışma programları, mevcut kaynakların etkin ve yerinde kullanılmasını sağlama ve yerel potansiyeli harekete geçirme amacına uygun faaliyetlerden oluşmaktadır. Ajansın bu faaliyetleri, bölgenin kalkınmasına katkı sağlamak amacıyla özenle planlanmakta ve uygulanmaktadır (Trakya Kalkınma Ajansı 2023 Yılı (Ocak Haziran) Ara Faaliyet Raporu, 2023).

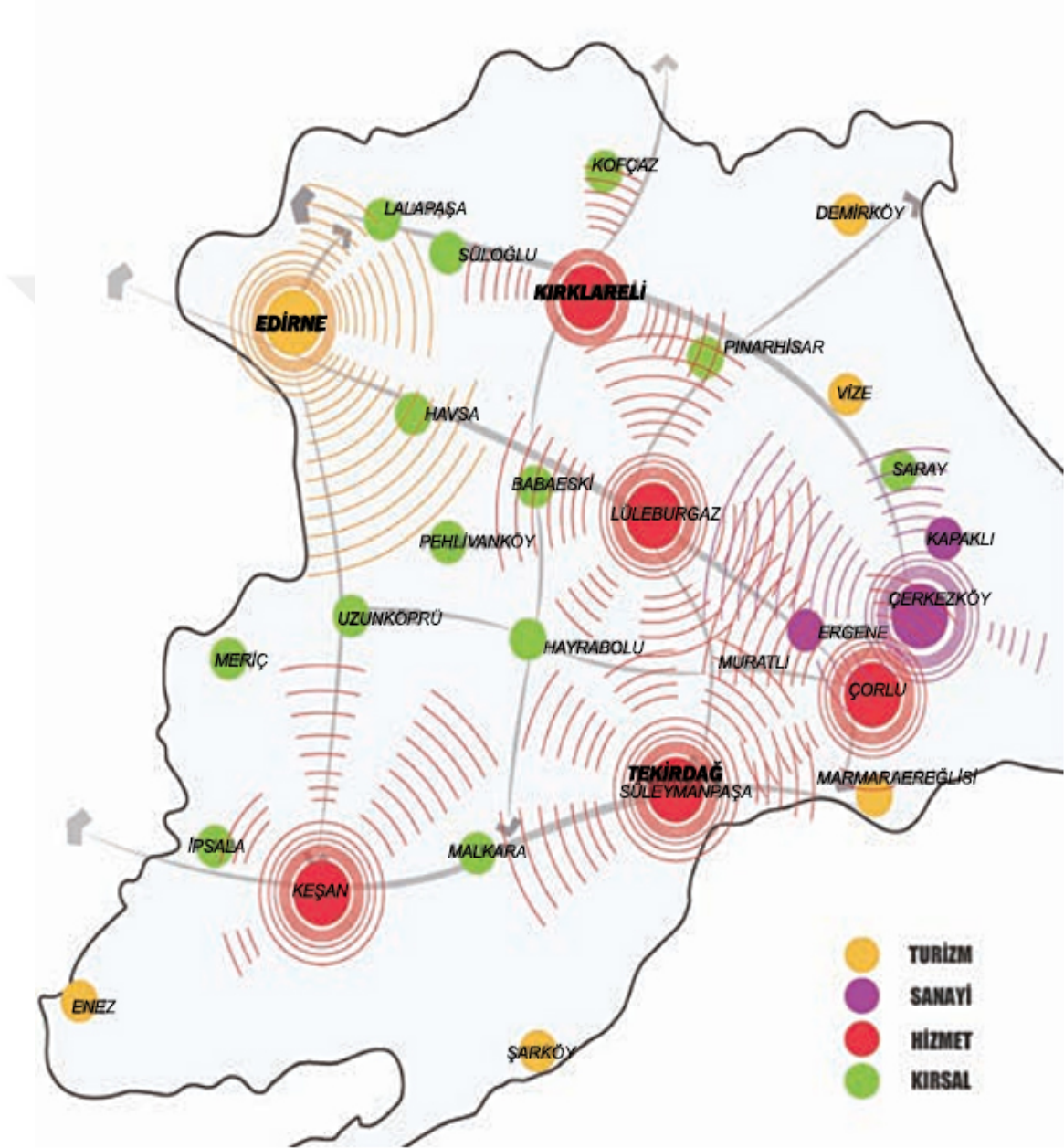
2.2 Belediyelerin Genel Tanımı ve İllerin Tarihsel Geçmişi

Yerleşim birimlerinde belediye kurulmasıyla ilgili yasal düzenlemeler, nüfusu 5.000 ve üzerinde olanları kapsamaktadır. Bu kapsamda il ve ilçelerin merkezlerinde belediye kurulumu zorunlu bir gerekliliktir. Ayrıca, yeni iskân alanlarında, nüfusu 5.000 ve üzerinde olan yerleşim yerlerinde, İçişleri Bakanlığı önerisiyle müşterek kararname kapsamında belediye kurulabilir. Köy, belde veya bazı kısımlarının bir başka yere katılabilmesi için, katılacak olanların meskûn sahaları katılacak beldeye uzaklığı 5.000 metreyi geçmemelidir. Bir köy ya da beldenin veya bunların bir kısmının meskûn sahası, komşu bir beldeyle birleştiğinde ya da bu sahalar arasında mesafenin 5.000 metrenin aşağısına düşmesi ve yaşayan seçmenin yarısının bir fazlası komşu tarafa katılım için başvurursa, katılma isteğinde bulunan köy veya belde sakinlerinin oylaması gerekmez. Bu durumda, başvuru evrakları valilik tarafından katılacak beldeye iletilir ve belediye meclisi başvuruyu otuz gün içinde değerlendirir. Meclisin uygun görmesi durumunda, katılma işlemi gerçekleşir. Büyükşehir statüsündeki yerlerde katılma işlemleriyle birleşme işlemleri, katılacak ilçe ya da belediye meclisi görüşü doğrultusunda, büyükşehir belediye meclisi tarafından karar alınır. Yeni sınırların belirlenmesi ve sonuçların İçişleri Bakanlığına bildirilmesi gibi işlemler, ilgili yasal düzenlemeler çerçevesinde yürütülür. Bir beldenin çeşitli bölümlerinin komşu beldeye katılması veya yeni bir köy ya da belde kurulması durumunda, nüfusun 5.000'den az olmaması gerekmektedir. Statüsü büyükşehir belediyesi olan yerlerde ise belde kurulması için nüfusun 100.000'den az olmaması ve yeni kurulacak belde nüfusunun ise 50.000'den az olmaması gerekmektedir (Belediye Kanunu, 2005).

Belediye başkanı, belediye yönetimindeki en üst düzey yetkili ve belediye tüzel kişiliğinin de temsilcisi konumundadır. Belediye başkanı, belirtilen yasal düzenlemeler doğrultusunda seçilir ve göreve başlar. Belediye başkanı, görev süresi boyunca siyasi partiler bünyesinde aktif rol üstlenemez; aynı şekilde, profesyonel spor kulüplerinde de başkanlık yapamaz veya yöneticiliğinde yer alamaz. Bu kısıtlamalar, belediye başkanının tarafsızlığını ve bağımsızlığını korumayı amaçlar. Belediye başkanının bazı görevleri

şunlardır; Belediyelerin başkanları, belediye teşkilât yapısının üst amiri sıfatıyla, teşkilâtı idare ederek yönlendirir. Başkanlar belediyelerin menfaatlerini ve haklarını korur ve yönetimde stratejik bir yaklaşım benimser. Belediyenin stratejik plânlarına uygun olarak yönetim stratejilerini belirler ve bu stratejilere göre bütçe hazırlar. Ayrıca, belediye faaliyetlerinin ve personelinin performansını değerlendirir ve bu değerlendirmeleri raporlar halinde meclise sunar. Bu süreçte, kurumsal stratejiler oluşturur ve uygular, belediyenin bütçesini planlar ve uygular. Ayrıca, belediye personelinin performansını ve faaliyetlerini izler, değerlendirir ve bu konuda raporlar hazırlar. Tüm bu faaliyetler, belediyenin daha etkin ve verimli bir şekilde yönetilmesini ve hizmetlerin daha etkili bir şekilde sunulmasını sağlamak amacıyla gerçekleştirilir. Belediye başkanı, belediyenin yasalarla verilen ve encümen kararı ya da belediye meclisi kararı gerekmeyen görevlerini yerine getirerek yetkiler kullanmaktadır. Ayrıca, vatandaşların menfaati adına gereken faaliyetleri gerçekleştirir ve bütçenin uygulanmasını sağlar. Bu süreçte, belediye başkanı, halkın refahı ve memnuniyeti için gerekli adımları atmaktan sorumludur ve bütçenin doğru şekilde kullanılmasını sağlar (Belediye Kanunu, 2005).

Şekil 2. 2: Trakya Bölgesi Genel Karakteri ve Temel Eğilimleri

Kaynak: TR21 Düzey 2 Bölgesi Trakya Bölge Planı 2014-2023, 2017.

2.2.1 Tekirdağ

Tekirdağ, binlerce yıllık bir geçmişe sahiptir. Zengin toprakları ve Anadolu ile Balkanlar arasındaki stratejik konumu nedeniyle çeşitli medeniyetlerin ve toplumların

etkisi altında kalmıştır. Trakya coğrafyası, uzun bir dönem boyunca Roma İmparatorluğu'nun egemenliği altında kalmıştır. Ancak, M.S. 395 yılında Roma İmparatorluğu'nun bölünmesi sonucunda Doğu Roma İmparatorluğu'nun sınırları içerisinde yer alarak yeni bir döneme girmiştir. Özellikle, 1354 yılında Süleyman Paşa komutasındaki kuvvetlerin Gelibolu'ya çıkmasıyla, Türklerin etkisi ve hâkimiyeti giderek artmaya başlamıştır. Bu dönem, Trakya'nın tarihî evriminde önemli bir dönüm noktası olarak kabul edilir. 1356 ve 1357 yıllarında ise ilin şimdiki birçok ilçesinin hakimiyet altına alındığını biliyoruz. Balkan Savaşları sırasında (1912), Tekirdağ toprakları Bulgar işgaline maruz kalmıştır. Ancak, 1913 yılında düşman işgalinden kurtarılmış ve özgürlüğüne kavuşmuştur. I. Dünya Savaşı'nın ardından, Mondros Mütarekesi'nin sağladığı ayrıcalıklardan yararlanan Yunan kuvvetleri, 20 Temmuz 1920'de Tekirdağ'ı işgal etmiştir. Ancak, bu işgal 13 Kasım 1922'de sona erdirilmiş ve Tekirdağ toprakları tekrar Türk yönetimine geçmiştir. Bu tarihî olaylar, Tekirdağ'ın savaşlar ve işgallerle dolu tarihî serüveninin önemli bir parçasını oluşturur. Teşkilat-ı Esasiye Kanunu'nun 20 Ocak 1921 tarihindeki kabulüyle birlikte, Tekirdağ il statüsüne yükselmiştir. Ancak, Kurtuluş Savaşı'nın zorlu koşulları altında, örgütlenme süreci hemen gerçekleştirilememiştir. Cumhuriyetin ilanından hemen önce, yani 15 Ekim 1923 tarihinde, Tekirdağ il merkezi haline getirilebilmiştir. Bu tarihi dönem, Tekirdağ'ın idari yapılanması ve siyasal geçmişi açısından önemli bir dönüm noktası olmuştur. Tekirdağ'ın tarih sahnesindeki izleri, çeşitli dönemlerde değişen birçok isimle anılmıştır. Cumhuriyetin ilanından sonra ise Tekirdağ adıyla anılmaya başlamıştır. Tekirdağ 2014 yılından bu yana Tekirdağ Büyükşehir Belediyesi ve 11 ilçe belediyesiyle yerel yönetim çalışmalarına katılmaktadır (T.C Tekirdağ Valiliği, Tekirdağ Tarihi, 2023).

2.2.2 Edirne

Edirne, zengin tarihi dokusuyla dikkat çeken bir şehirdir. İlkçağlarda Orta Asya'dan göç eden Traklar tarafından kurulmuştur. Daha sonraları, Büyük İskender döneminde Roma İmparatoru Hadrianus tarafından yeniden düzenlenen şehir, Hadrianapolis adıyla anılmıştır. Bir dönem Bulgar egemenliğine geçen Edirne, 1361

yılında I. Murat döneminde Lala Şahin Paşa tarafından fethedilene kadar Bizans yönetimi altında kalmıştır. İstanbul'un fethedilmesine kadar geçen süreçte, 92 yıl boyunca Osmanlı İmparatorluğu'nun başkenti olarak hizmet veren Edirne, daha sonra "Paşa Sancağı" adı altında Rumeli Beylerbeyliği'ne bağlı bir vilayet olarak varlığını sürdürmüştür. 1354 yılında, Süleyman Bey'in liderliğindeki Osmanlı kuvvetleri, Kallipolis (Gelibolu) kalesini ele geçirdi ve Trakya'ya yönelik akınlara başladı. Bu dönemde, Türk varlığı Trakya'da belirgin bir şekilde hissedilmeye başladı. 1360 yılında Didymotheikos (Dimetoka) şehri fethedildi. I. Murad dönemi (1359-1389) boyunca, Sultan Rumeli'nin fethi için yoğun çaba sarf etti. Çorlu ile Keşan'ın Osmanlı egemenliğine geçmesinden sonra, Lala Şahin Paşa Sultan tarafından Hadrianopolis'in fethi için görevlendirilmiştir. Hacı İlbey'le beraber bu görevi başarıyla yerine getiren Lala Şahin Paşa şehri Bizanslıların elinden aldı. I. Murad döneminde 1362 yılının ortalarında Hadrianopolis Türk kontrolü altına girmişti. Celayirli hükümdarı Üveys Han'a I. Murad tarafından gönderilen fetihnamede Edirne ismi şehrin adı olarak geçiyordu. Edirne hakimiyeti sağlandıktan itibaren Türklerin Rumeli'ye akınları açısından önemli bir hareket noktası ve üs haline geldi. Edirne'nin fethinden sonra ise 1365 yılında Osmanlı'nın başkenti olmasıyla şehir o günden bu yana farklı bir hüviyete bürünmüş oldu. Edirne'nin tarihi, çeşitli dönemler boyunca önemli olaylarla şekillenmiştir. 1877-1878 Türk-Rus Savaşı'nda şehir, 20 Ocak 1878'de Rus işgali altına girdi ve bu süre bir yıldan fazla sürdü. İşgal sırasında birçok bölge tahrip edildi 1879'un Mart'ında şehir yeniden Osmanlı Devleti hakimiyetindeydi. 20. yüzyılın başları, Edirne için zorlu bir dönem getirdi. 1912 yılında, Balkan devletlerinin Osmanlı'ya karşı çıktığı Balkan Savaşı'nda, şehir, Şükrü Paşa tarafından kahramanca savunulmasına rağmen 1913 Mart'ının sonunda Bulgar ve Sırp kuvvetlerine teslim oldu. 1913 Temmuz ayında ise, Enver Bey'in komutasında bulunan birlikler, herhangi bir direniş görmeksizin Edirne'ye girdi. Ancak bu dönemde şehrin harap olmuş ve yıkılmış bir durumda olduğu gözlenmiştir. Diğer tüm devletlerin Edirne'yi bir Türk yurdu olmaktan çıkarmak için gösterdikleri bütün çabalar sonuçsuz hale geldi ve Edirne, 10 Ağustos 1913'te imza altına alınan Bükreş Antlaşması sonucunda Osmanlı toprağı olarak kabul edildi. Edirne, Birinci Cihan Harbi'nden sonra, 1920-1922 dolaylarında iki yılı geçkin bir süre zarfında Yunan

işgali altındaydı. 1922 Kasım ayının 25'inde imzalanan Mudanya Mütarekesi'nden sonra Türk ordusu şehre tekrar girdi. Lozan Antlaşması'nın imzalanmasından sonra ise Edirne, Türkiye Cumhuriyeti'nin Yunanistan ve Bulgaristan sınırlarını teşkil eden Trakya bölgesindeki bir kenti konumuna gelmiştir. Edirne il merkez belediyesi ile birlikte 9 ilçe ve bunlardan ayrı olarak 7 belde belediyesiyle yerel yönetim çalışmalarına katılmaktadır (Edirne Ticaret ve Sanayi Odası, Tarihçemiz, 2023).

2.2.3 Kırklareli

Kırklareli, Türkiye'nin Avrupa kıtasındaki stratejik öneme sahip illerinden biridir ve coğrafi konumu itibarıyla Bulgaristan, Edirne, İstanbul-Karadeniz ve Tekirdağ ile sınır komşusudur. Bu bölge, tarih öncesi çağlardan bu yana insanların yerleşimine ev sahipliği yapmış ve arkeolojik bulgular, Neolitik dönemden (M.Ö. 6000) itibaren bu topraklarda yoğun bir yaşamın olduğunu göstermektedir. Kalkolitik, Tunç ve Demir Çağları boyunca da bu bölge insanların önemli bir merkezi olmuştur. İlk dönemlerde yerli Trak toplulukları siyasi birlik kuramamış olsa da, sonraki süreçlerde farklı feodal beylikler veya bağımsız şehir devletleri halinde varlıklarını sürdürmüşlerdir. Ancak, bölge, tarih boyunca hem kuzeyden İskit akınları hem de güneyden eski Yunan kültürünün etkisi altında kalmıştır. Bu çeşitli kültürel etkileşimler, Kırklareli'nin tarihî ve kültürel zenginliğine önemli bir katkı sağlamıştır. Kırklareli, tarihsel süreç içerisinde çeşitli medeniyetlerin egemenliği altında kalmış ve önemli bir stratejik konuma sahip olmuştur. Sultan 1. Murat Hüdavendigâr döneminde, 1362 yılında Demirtaş Paşa tarafından Bizanslılardan alınarak Türk-Osmanlı yönetimine dahil edilmiştir. Ancak, 1. Dünya Savaşı'nın ardından, Kırklareli yaklaşık iki yıl boyunca Yunan işgali altında kalmıştır. 10 Kasım 1922 tarihinde özgürlüğüne kavuşmuştur. Bu dönemlerde yaşanan olaylar, Kırklareli'nin tarihsel ve siyasi önemini vurgulamaktadır. Kırklareli il merkez belediyesi ile birlikte 8 ilçe ve bunlardan ayrı olarak 13 belde belediyesiyle yerel yönetim çalışmalarına katılmaktadır (T.C Kültür ve Turizm Bakanlığı, Kırklareli İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Neredeyim: Tarihçe, 2023).

Tekirdağ, Edirne ve Kırklareli illerinin sadece Tekirdağ özelinde Büyükşehir Belediyesi, illerin tamamı için merkez ve ilçe belediyeleri ile Edirne, Kırklareli açısından ise belde belediyeleri çeşitli projeler kapsamında Trakya Kalkınma Ajansı ile iş birliğinde bulunmuştur.

3. GERÇEKLEŞEN PROJELER BAĞLAMINDA İLİŞKİLER

3.1 Trakya Kalkınma Ajansı İle Belediyeler Arasındaki Projeler

Trakya Kalkınma Ajansı ile mahalli idareler yani belediyeler arasında ajansın kuruluşundan itibaren birçok ortak proje hayata geçirilmiştir. Bu projelerin bölgesel kalkınmaya olan önemli etkisini anlatmıştık. Proje teklif çağrısı yöntemiyle, sosyal gelişmeyi destekleme programları kapsamında, fizibilite desteği olarak ve doğrudan faaliyet desteği sağlanarak gerçekleştirilen çeşitli projeler bölgedeki tüm belediyelerin yararlanmasına sunulmuştur. Ajansın kuruluşundan günümüze kadar gerçekleştirilmiş ve ajans vasıtasıyla çeşitli verilerine ulaşabildiğimiz projeleri aşağıda tablo halinde sunacağız.

Tablo 3. 1 Trakya Kalkınma Ajansı'nın 2010-2023 Yılları Arasında Belediyeler ile Gerçekleştirdiği Projeler

Destek Türü	Destek Yılı	Yararlanıcı Belediye	Proje Adı
Proje Teklif Çağrısı	2010	Alpullu Belediyesi	Alpullu Temiz Su
Proje Teklif Çağrısı	2010	Alpullu Belediyesi	Kapalı Pazaryeri Ve Peyzajı
Proje Teklif Çağrısı	2010	Sultanköy Belediyesi	Evsel Nitelikli Atıksu Problemine Havalırmalı Lagün Yöntemiyle Çözüm
Proje Teklif Çağrısı	2010	Vize Belediyesi	Vize "Sokak Sağlıklaştırma Projesi"nin Hayata Geçirilmesi
Doğrudan Faaliyet Desteği	2011	Lüleburgaz Belediyesi	Lüleburgazda İşgücü Analizi
Doğrudan Faaliyet Desteği	2011	Vize Belediyesi	Antik Dönem Trak Köyü Canlandırma Projesi
Proje Teklif Çağrısı	2011	Sultanköy Belediyesi	Akıllı Kent Sultanköy
Proje Teklif Çağrısı	2011	İğneada Belediyesi	Evsel Atıksu Arıtma
Proje Teklif Çağrısı	2011	Uzunköprü Belediyesi	Uzunköprü: Geçmişi Geleceğe Taşıyan Şehir
Proje Teklif Çağrısı	2011	Lüleburgaz Belediyesi	Akıllı Kent Lüleburgaz
Proje Teklif Çağrısı	2011	Kavaklı Belediyesi	Kavaklı Belediyesi Rekreasyon Alanı
Proje Teklif Çağrısı	2011	Babaeski Belediyesi	İnteraktif Belediye Hizmetleri
Proje Teklif Çağrısı	2011	Hayrabolu Belediyesi	Hayrabolu E-Belediye Otomasyon
Proje Teklif Çağrısı	2011	Demirköy Belediyesi	Demirköy Kültürparkı

Destek Türü	Destek Yılı	Yararlanıcı Belediye	Proje Adı
Proje Teklif Çağrısı	2011	Tekirdağ Belediyesi	Akıllı Kent Otomasyon Sistemi
Proje Teklif Çağrısı	2011	Malkara Belediyesi	Malkara Hep Kazanıyor
Proje Teklif Çağrısı	2011	Çorlu Belediyesi	Su Kaynaklarının Yönetimi
Proje Teklif Çağrısı	2011	Lüleburgaz Belediyesi	Engelsiz Yaşam Projesi
Proje Teklif Çağrısı	2011	Büyükmandıra Belediyesi	Kapalı Spor Kompleksi
Proje Teklif Çağrısı	2011	Hayrabolu Belediyesi	Engelli Taksi
Doğrudan Faaliyet Desteği	2012	Kırklareli Belediyesi	Tarihe Ayna Tutan Mimari
Doğrudan Faaliyet Desteği	2012	Lüleburgaz Belediyesi	Teknopark Kurulumu
Doğrudan Faaliyet Desteği	2012	Karacakılavuz Belediyesi	Zafer Mahallesi Camii'nin Kültür Turizmine Kazandırılması
Doğrudan Faaliyet Desteği	2012	İpsala Belediyesi	Odrisler Başkenti İpsala Tarih İle Yeniden Buluşuyor
Doğrudan Faaliyet Desteği	2013	Lüleburgaz Belediyesi	Lüleburgaz'da Tarihi Alanların Düzenlenmesi Fizibilitesi
Proje Teklif Çağrısı	2013	Babaeski Belediyesi	Babaeski Modern Sanayii
Proje Teklif Çağrısı	2013	Şarköy Belediyesi	Sahil Düzenleme Ve Su Sporlarının Geliştirilmesi
Proje Teklif Çağrısı	2013	Vize Belediyesi	Atık Yönetimi Altyapısının Güçlendirilmesi
Proje Teklif Çağrısı	2013	Uzunköprü Belediyesi	Uzunköprü'nün Kalbi Telli Çeşme Meydanı
Proje Teklif Çağrısı	2013	Demirköy Belediyesi	Katı Atık Aktarma Ve Taşıma Sistemi
Proje Teklif Çağrısı	2013	Kırklareli Belediyesi	"Tarih, Tarih Olmasın" -Yayla Mahallesi Sokak Sağlıklaştırma Ve Kentsel Tasarım Hamlesi
Proje Teklif Çağrısı	2013	Pınarhisar Belediyesi	Belediye Mezbahasının Modernize Edilmesi
Proje Teklif Çağrısı	2013	Vize Belediyesi	Cittaslow (Sakin Şehir) Vize İlçesinin Turizm Potansiyelinin Ortaya Çıkarılması
Doğrudan Faaliyet Desteği	2014	Edirne Belediyesi	Edirne Evlerini Geleceğe Taşıyoruz
Proje Teklif Çağrısı	2014	Kırklareli Belediyesi	Kent Kültür Evi
Proje Teklif Çağrısı	2014	Şarköy Belediyesi	Şarköy Osmanlı Hamamı Restorasyonu Ve Turizme Kazandırılması
Proje Teklif Çağrısı	2014	Uzunköprü Belediyesi	Uzunköprü Tarih Ve Sanatı Turizme Sunuyor
Proje Teklif Çağrısı	2014	Çorlu Belediyesi	Bölgemizde Sosyal Huzurun Arttırılması
Proje Teklif Çağrısı	2014	Babaeski Belediyesi	Yalnız Değilsiniz

Destek Türü	Destek Yılı	Yararlanıcı Belediye	Proje Adı
Doğrudan Faaliyet Desteği	2015	Vize Belediyesi	Vize Tabakhane Deresi Islahı Ve Çevre Düzenlemesi İle Yeşil Yollar Oluşturma Projesinin Hazırlanması
Doğrudan Faaliyet Desteği	2015	Süleymanpaşa Belediyesi	Serada Çiçekçilik Fizibilitesi
Doğrudan Faaliyet Desteği	2015	Kıyıköy Belediyesi	Kıyıköy Sur İçerisi Meydan Düzenleme Projesi
Doğrudan Faaliyet Desteği	2015	Pınarhisar Belediyesi	Pınarhisar Kalesi Ve Arkeolojik Sit Alanı
Doğrudan Faaliyet Desteği	2015	Edirne Belediyesi	Selimiye Camii Çevresi Kentsel Tasarım Ve Peyzaj Projesi
Proje Teklif Çağrısı	2015	Vize Belediyesi	Vize'nin Cazibe Merkezi 'Yerel Pazar' Projesinin Hayata Geçirilmesi İle Haliçi Bölgesinin İyileştirilmesi
Proje Teklif Çağrısı	2015	Pınarhisar Belediyesi	Pınarhisar Kültür Merkezine Kavuşuyor
Proje Teklif Çağrısı	2015	Edirne Belediyesi	Tarihi Değerleri İle Yaşayan Ve Yaşatılan Edirne
Proje Teklif Çağrısı	2015	Meriç Belediyesi	Emeklerimiz Erimesin
Proje Teklif Çağrısı	2015	Şarköy Belediyesi	İnönü Caddesi Sahil Düzenleme Ve Nostaljik Lokomotif Hattı
Proje Teklif Çağrısı	2015	Tekirdağ Büyükşehir Belediyesi	Tekirdağ'ın Unutulmaya Yüz Tutmuş Yöresel El Dokumaları Canlanıyor Ev Hanımlarına Ekonomik Katkı Sağlıyor
Doğrudan Faaliyet Desteği	2016	Pehlivan köy Belediyesi	Trakya'nın En Büyük Görsel Şöleni Pavli Panayırı
Doğrudan Faaliyet Desteği	2016	Kıyıköy Belediyesi	Kıyıköy Tarihini Korumalı
Doğrudan Faaliyet Desteği	2016	Edirne Belediyesi	Edirne Gençlik Parkları Projesi
Doğrudan Faaliyet Desteği	2016	Tekirdağ Büyükşehir Belediyesi	Tarımsal Atık Potansiyelinin Ve Bertaraf Yöntemlerinin Belirlenmesi
Proje Teklif Çağrısı	2016	Kıyıköy Belediyesi	Kıyıköy Kültürü Ve Tarihi İle Markalaşıyor
Proje Teklif Çağrısı	2016	Tekirdağ Büyükşehir Belediyesi	Güneşin Gücü
Proje Teklif Çağrısı	2016	Uzunköprü Belediyesi	Güneş Uzunköprü'de Enerjiye Dönüşüyor
Proje Teklif Çağrısı	2016	Kırklareli Belediyesi	Şehrin Yüzündeki Tarihi Çizgiler Fevzi Çakmak Caddesi Kentsel Tasarım Hamlesi
Proje Teklif Çağrısı	2016	Süleymanpaşa Belediyesi	Modern Serada Çiçekçilik Örnek Uygulama Alanı
Proje Teklif Çağrısı	2016	Enez Belediyesi	Antik Yollarda
Proje Teklif Çağrısı	2016	İpsala Belediyesi	Saraçilyas Hamamı İle Canlanan Tarih
Proje Teklif Çağrısı	2016	Vize Belediyesi	Vize Gençlik Kampının Hayat Bulması

Destek Türü	Destek Yılı	Yararlanıcı Belediye	Proje Adı
Fizibilite Desteği	2018	Tekirdağ Büyükşehir Belediyesi	Tekirdağ Miras Atölyesi
Proje Teklif Çağrısı	2018	Tekirdağ Büyükşehir Belediyesi	Temiz Çevre Temiz Kumsallar Mutlu Yarınlr
Proje Teklif Çağrısı	2018	Meriç Belediyesi	Sürdürülebilir Seracılık İçin El Ele
Proje Teklif Çağrısı	2018	Malkara Belediyesi	Kültür Ve Sanat Parkı Çevre Düzenleme Projesi
Proje Teklif Çağrısı	2018	Kırklareli Belediyesi	Su İle Gelen Medeniyet Tarihi Çesmelerin Restorasyonu
Güdümlü Proje Desteği	2019	Tekirdağ Büyükşehir Belediyesi	Miras Atölyesi
Proje Teklif Çağrısı	2019	Vize Belediyesi	İnce Kuru Mesire Ve Kamp Alanı Düzenlemesi
Proje Teklif Çağrısı	2019	Kapaklı Belediyesi	Kapaklı Belediyesi Turizm Ve Yöresel Ürünler Merkezi Projesi
Proje Teklif Çağrısı	2019	Alpullu Belediyesi	Alpullu Yeni Turizm Konuları Deneyimliyor
Proje Teklif Çağrısı	2019	Ergene Belediyesi	Ergene Atatürk Evi
Proje Teklif Çağrısı	2019	Koçaz Belediyesi	Koçaz El Emegi Kültür Ve Sanat Meydanı
Proje Teklif Çağrısı	2019	Pınarhisar Belediyesi	Pınarhisar Doğa Bisiklet Yürüyüş Yolu Kültür Ve Sanat Meydanı
Proje Teklif Çağrısı	2019	Süleymanpaşa Belediyesi	Tekirdağ Hatırası
Sosyal Gelişmeyi Destekleme	2019	Süleymanpaşa Belediyesi	Seracılıkta Kadın Eli
Sosyal Gelişmeyi Destekleme	2020	Kapaklı Belediyesi	Kapaklı Mantar Üreten Ve İşleyen Eller Projesi
Sosyal Gelişmeyi Destekleme	2020	Pınarhisar Belediyesi	Seracılık Kuluçka Merkezi
Sosyal Gelişmeyi Destekleme	2020	Keşan Belediyesi	Yılboyu Üretim Ve İstihdam İle Okula Giden Mutlu Çocuklar
Sosyal Gelişmeyi Destekleme	2021	Demirköy Belediyesi	Üretimin Yeni Merkezi Demirköy
Sosyal Gelişmeyi Destekleme	2021	Keşan Belediyesi	Engelsiz Keşan
Sosyal Gelişmeyi Destekleme	2022	Süleymanpaşa Belediyesi	Dezavantajlı Grupların Ve Roman Gençlerin E-Spor Ve Dijital Yeteneklerinin Geliştirilmesi
Sosyal Gelişmeyi Destekleme	2023	Tekirdağ Büyükşehir Belediyesi	Dört Mevsim Turizm Rotasının Oluşturulması Ve Gastronomi Okulu Kurulması
Sosyal Gelişmeyi Destekleme	2023	Süleymanpaşa Belediyesi	Gastronomi Ve Kırsal Turizmin Geliştirilmesi

Kaynak: E-59637319-120.02-3607 sayı ve 29.12.2023 tarihli "Bilgi Talebi" yazısına istinaden elde edilen verilerden türetilmiştir.

Tablo halinde sunduğumuz bu projelerin içinden seçim yaparken Tekirdağ, Edirne ve Kırklareli illerinin belediyelerinden en az iki proje seçerek bölgenin tamamındaki çalışmalarını yansıtmaya çalıştık. Trakya Kalkınma Ajansı'nın birçok kesimle müşterek çalışmalar yaptığını aktarmıştık ancak konumuz belediyelerle olan ilişkilerin analizi olduğu için sadece paydaşı belediye olan projelere odaklanacağız. Bölgenin tamamı hakkında bilgiler sunmak ajans ile belediyeler arasındaki ilişkiyi daha nitelikli aktarmamıza fayda sağlayacaktır. Trakya Kalkınma Ajansı'nın kuruluş aşamasındaki projeleri tercih etmemeye çalıştık çünkü eski tarihli projelerdeki raporlamalara ulaşamama durumu verilerin tam ve doğru yansıtılmasına engel olarak eksik bir çalışma ortaya koymamıza sebep olabilirdi. Günümüze en yakın olan projeleri de çalışmaya konu edinmemiz bu projelerin henüz tamamlanmamış olması, verilerinin yeterli olmamasıdır. Bu projeler tamamlanmadığı için aynı zamanda sonuçları hakkında da bilgi sahibi olmamız mümkün değildir. Yine ayrıntılı bilgiler aktararak ajans ile belediyeler arasındaki ilişkileri analiz etmeye fayda sağlayacak olan bu projeleri seçerken farklı konu başlıklarına odaklandık. Bazı projeler tarımla alakalı, bazıları kültürel içerikli, bazıları temiz çevre çalışmalarını içeriyor. Üretim, istihdam, turizm ve enerjiyle alakalı projeler de bulunuyor. Hitap ettiği kesimler açısından ve projelerin belediyelerle birlikte paydaşı olacak kesimler açısından da çeşitlilik bulunmaktadır. Dezavantajlı gruplara ve engellilere hitap eden projelerle birlikte sadece kadınların muhatabı olduğu projeler de bulunuyor. Bununla birlikte şehrin geneli ilgilendiren konulardaki projeleri de aktaracağız. Ortaya koymaya çalışacağımız bu bütüncül çeşitlilik ile ajans ile belediyeler arasındaki ilişkileri açığa çıkarmayı amaçlıyor ve bölgesel kalkınmaya olan etkilerin bu vasıtalarla nasıl oluştuğunu göstermek istiyoruz.

3.2 Tekirdağ Projeleri Örnekleri

Bu bölümde Trakya Kalkınma Ajansı ile paydaşı Tekirdağ Büyükşehir Belediyesi olan iki proje ve paydaşı Süleymanpaşa Belediyesi olan bir projenin bilgileri aktarılacak. Tekirdağ ili bağlamında Trakya Kalkınma Ajansı ile ilişkilerin analizi bu sayede ortaya konacaktır. Her proje için oluşturduğumuz proje künyesi ile öncelikle genel bilgileri sunulup sonrasında gerçekleşen projenin proje kapanış raporu, nihai rapor ve proje sonrası değerlendirme raporu gibi verilerinin incelenmesi ışığında projenin amacı, elde edilen etki ve sonuçlar ile sürdürülebilirlik durumu aktarılacaktır.

3.2.1 Temiz Çevre, Temiz Kumsallar, Mutlu Yarınlar

Tablo 3. 2 Temiz Çevre, Temiz Kumsallar, Mutlu Yarınlar Proje Künyesi

PROJE KÜNYESİ	
Proje Adı	Temiz Çevre, Temiz Kumsallar, Mutlu Yarınlar; TR21/18/KÖA/0001
Destek Programı	2018 Yılı Küçük Ölçekli Altyapı Mali Destek Programı
Yararlanıcı	Tekirdağ Büyükşehir Belediyesi
Bütçe	Sözleşme Bütçesi: 800.00,00 TL Nihai Bütçe: 800.00,00 TL İhaleler Toplamı: 1.258.186,80 TL
Destek Tutarı	400.000,00 TL
Projenin Amacı	Belediye sınırları içindeki plajların temizliğini sağlamak ve mavi bayrak alım hedefi
Hedef Grup	Tekirdağ ili Marmara Denizi'ne kıyısı olan Şarköy, Süleymanpaşa, Çorlu, Marmaraereğlisi ilçelerinde yaşayan vatandaşlar
Nihai Yararlanıcılar	Tekirdağ'da yaşayan tüm vatandaşlar ve Tekirdağ'a tatil için gelen yerli yabancı turistler, İlgili plajları kullanan ve kullanacak herkes
Elde Edilen Sonuçlar	3 adet kumsal temizleme aracı temin edilmiş ve 27 plaj temizlenerek 3 mavi bayrak alınmış
Elde Edilen Etkiler	Çevre temizliği
Sürdürülebilirlik	Temin edilen 3 araç ile periyodik olarak plajların temizliği yapılabilir

Kaynak: E-59637319-120.02-3607 sayı ve 29.12.2023 tarihli "Bilgi Talebi" yazısına istinaden elde edilen verilerden türetilmiştir.

Temiz Çevre, Temiz Kumsallar, Mutlu Yarınlar adlı proje Trakya Bölgesi'ndeki doğal kaynakları koruyup geliştirilmesiyle sosyal belediyeçilik ilkesine katkı sağlamayı amaçlıyor. Bu bağlamda, Trakya Kalkınma Ajansı, çevreye saygılı bir yaklaşımla yaşam ve çevre odaklı hizmetler sunmakta ve kültürel ile yerel değerleri korumayı hedeflemektedir. Gelişen sosyokültürel ve altyapı imkanlarını kullanarak yaşam standartlarını yükseltmek, çevresel sürdürülebilirlik ilkelerine dayalı bir Trakya vizyonu oluşturmayı amaçlamaktadır. Bunun yanı sıra, doğal alanların turizm potansiyelini artırarak bölgeyi cazibe merkezi haline getirme çabası içindedir. Ayrıca, toplum ve çevre odaklı projeler aracılığıyla halkın sosyokültürel yapısına olumlu katkıda bulunarak ekonominin gelişimine ve bölge halkının yaşam kalitesinin artmasına katkı sağlamayı amaçlamaktadır.

Yararlanıcı belediyenin Tekirdağ Büyükşehir Belediyesi olduğu, Temiz Çevre, Temiz Kumsallar, Mutlu Yarınlar isimli proje hayata geçirildikten sonra 2020 yılında proje sonrası değerlendirme raporu yazılmıştır. Trakya Kalkınma Ajansı'nın 400.000,00 TL ile desteklediği proje kapsamında 3 adet kumsal temizleme aracı temin edilmiş ve 27 plaj bu araçlar vasıtasıyla temizlenmiş ve temizlenmeye devam etmektedir. Bu proje kapsamında Tekirdağ'ın 3 plajı uluslararası geçerliliği bulunan mavi bayrak statüsüne sahip olmuştur. Bunun hem yerli hem de yabancı turist açısından çok önemli olduğunu söyleyebiliriz. Bu proje sayesinde temiz bir çevre hareketi sağlanmış ve ortaya koyulan hizmet ile plajları kullanan vatandaşların memnuniyeti sağlanmıştır. Turizmin gelişmesine sağladığı katkıyla da doğrudan şehrin ekonomisine fayda sağladığını söyleyebiliriz. Turizm gelirleri bu sayede artmış ve buna bağlı olarak bölgesel kalkınma olumlu yönde hareket etmiştir. Bu proje aynı zamanda ajans ile belediyenin prestijini arttırırken bölgesel bir politikayı desteklemesi hasebiyle de sürdürülebilir kalkınma bakımından katkı sunmaktadır. Sonuç olarak projenin altyapının iyileştirilmesi ve hizmet kalitesinin artırılmasıyla vatandaşların memnuniyetini sağladığını, turizmin gelişimine katkı sağlayarak turizm gelirlerinde artış elde edildiğini ve böylelikle bölge ekonomisinde kalkınma sağlandığını söyleyebiliriz. Mavi Bayrak alabilme kriterleri doğrultusunda deniz ve plaj temizliği düzenlenmiştir. Aynı zamanda proje paydaşı, proje hazırlama ve

uygulama becerilerini geliştirmiştir. Ayrıca, projenin yerel medyada düzenli olarak yer alması sağlanmış ve böylelikle proje halkın bilincine daha etkin bir şekilde ulaştırılmıştır.

3.2.2 Tekirdağ'ın Unutulmaya Yüz Tutmuş Yöresel El Dokumaları Canlanıyor Ev Hanımlarına Ekonomik Katkı Sağlıyor

Tablo 3.3 Tekirdağ'ın Unutulmaya Yüz Tutmuş Yöresel El Dokumaları Canlanıyor Ev Hanımlarına Ekonomik Katkı Sağlıyor Proje Künyesi

PROJE KÜNYESİ	
Proje Adı	Tekirdağ'ın Unutulmaya Yüz Tutmuş Yöresel El Dokumaları Canlanıyor Ev Hanımlarına Ekonomik Katkı Sağlıyor; TR21/15/SOS/0017
Destek Programı Adı	2015 SOSYO-EKONOMİK KALKINMA MALİ DESTEK PROGRAMI (ÖNCE İNSAN)
Yararlanıcı	Tekirdağ Büyükşehir Belediyesi
Bütçe: Sözleşme Bütçesi	102.205,09 TL Nihai Bütçe: 102.205,09 TL İhaleler Toplamı: 74.097,21 TL
Destek Tutarı	91.984,58 TL
Projenin Amacı	Tekirdağ Süleymanpaşa Karacakılavuz'a özgü geleneksel kilim dokumacılığını kadın istihdamı ile canlandırmak
Hedef Grup	Tekirdağ ili Süleymanpaşa İlçesi sınırları içerisinde ikamet eden, işsiz-sosyal güvencesi olmayan 18 yaş ve üstü 25 kadın
Nihai Yararlanıcılar	Hedef grubun aileleri, yerli esnaf ve ürünlerin sunulacağı bu ürünleri satın alacak tüm vatandaşlar
Elde Edilen Sonuçlar	25 kadın yerel kilim dokuma kursu aldı başarılı olanlar MEB onaylı mesleki eğitim sertifikası aldı. Karacakılavuz dokumaları yeniden tanıtıldı
Elde Edilen Etkiler	Satış ofisleri kuruldu ve ekonomik katkı oluştu. Kadın girişimciler örnek oldular
Sürdürülebilirlik	Hedef gruptaki kadınlardan hala bu üretimi sürdürenler bulunmaktadır

Kaynak: E-59637319-120.02-3607 sayı ve 29.12.2023 tarihli "Bilgi Talebi" yazısına istinaden elde edilen verilerden türetilmiştir.

Trakya Kalkınma ajansı ile Tekirdağ Büyükşehir Belediyesi'nin paydaşı olduğu projenin ana hedefi, Tekirdağ ili Süleymanpaşa İlçesi'nde kilim dokumacılığının devamını sağlamaktır. Bu projenin bir diğer önemli amacı ise, uzun süre işsiz kalmış kadınlar ve gençlere istihdam olanağı sunmaktır. Ayrıca, bu projenin sosyal boyutu da oldukça önemlidir; çünkü sosyal entegrasyonun artırılması ve yaşam standartlarının yükseltilmesine katkıda bulunmayı amaçlamaktadır. Bu bağlamda, Trakya Kalkınma Ajansı'nın bölgede girişimcilik kültürünü geliştirmesi, kadın girişimciliğini teşvik eden eğitim ve danışmanlık hizmetlerinin sağlanması, iş kurma, pazarlama, satış ve tanıtım gibi alanlarda destek verilmesi hedeflenmektedir. Ayrıca, projenin yenilik kültürünü geliştirme, istihdam yaratma, iş birlikleri oluşturma, cinsiyet eşitliği ve fırsat eşitliğini gözetme gibi önemli unsurları da içermesi, Trakya bölgesinin geleceğine yönelik vizyonunun oluşturulmasına katkı sağlamaktadır. Öte yandan, Tekirdağ ili Süleymanpaşa ilçesinde ikamet eden, işsiz ve sosyal güvencesi olmayan 25 kadına 18 yaş ve üstü olmak üzere, unutulmaya yüz tutmuş Karacakılavuz kilim dokumacılığının canlandırılması amacıyla MEB onaylı sertifikalı mesleki eğitim kursları düzenlenmesi planlanmış ve gerçekleştirilmiştir. Bu kurslar sayesinde istihdam fırsatları sağlanmış ve ilgili bireylerin topluma entegrasyonu desteklenerek ülkenin üretim gücüne katkıda bulunulması hedeflenmiştir.

Proje kapsamında proje ofisleri kurulmuş, kursiyerler ve eğitmenler belirlenmiş ardından nitelikli tanıtım sağlanması amacıyla internet sayfaları tasarlanmıştır. Dokuma tezgâhları alınmış ve bununla beraber atkı ipi, çözgü ipi, dikiş ipi alınarak üretim için gerekli ihtiyaçlar sağlanmıştır. Dikiş ve overlok makinesi, sanayi tipi buharlı ütü, kökboyası, sarma makinesi gibi malzemeler de edinilmiştir. Bunların ardından uygulamalı dokuma eğitimleri verilerek kurulacak satış ofislerinin yerleri belirlenmiş ve satış ofisleri açılmıştır. Yerel ve ulusal basında üretilen dokumaların tanıtımı ve ilgili yerlerde sergilenmesi sağlanmıştır.

Bu proje ile doğrudan istihdam sağlandığını vurgulamalıyız. Aynı zamanda ilgili kişiler direkt olarak aile bütçelerine el emekleri ile katkılar sağlamıştır. Bununla birlikte

büyük ölçüde başarıya ulaşan projenin bölgede bulunanlara ve hedef kitledeki kadınların çevresine ciddi manada girişimcilik kültürü kattığını söylemeliyiz. Kadın istihdamını ve girişimciliği öne çıkaran bu projenin aynı zamanda unutulmaya yüz tutmuş Karacakılavuz dokumalarını da tekrar canlandırarak şehre ve bölgeye özgü bir dokumanın tekrar bilinir hale gelmesini sağlamıştır. Direkt olarak bölgesel kalkınmaya etkisi olan bu projenin ülkemizin üretim gücüne de katkı sağladığını söylemeliyiz.

Bu sürecin devamında Karacakılavuz dokumaları coğrafi işaret almıştır. ABD New York'ta bulunan Türkevi'nde düzenlenen bir etkinlikte ise sergilenen ürünlerden biri de Karacakılavuz dokuması olmuştur. Bu manada projenin etkilerinin ne kadar büyük bir sonuca ulaştığını dikkat çekmek gerekir.

Bu projeye birlikte dokuma kursları devam etmiş daha önce hiç dokumama yapmamış birçok kadın eğitim almış ve sertifika sahibi olmuştur. 2017 yılının ortalarında oluşturulan proje sonrası değerlendirme raporundan anlaşıldığı üzere üretim devam etmiş, 53. Süleymanpaşa Belediyesi Kiraz Festivali kapsamında bu kadınlar bir stant açarak festival boyunca ürünlerin tanıtımını ve satışını gerçekleştirmişlerdir. El emeğinin ve kadın girişimciliğin arttırılmasına yönelik gerçekleştirilen bu proje son derece önemlidir. Direkt olarak bölgesel ve kırsal kalkınmaya sağlanan katkı göz ardı edilemez.

3.2.3 Seracılıkta Kadın Eli

Tablo 3. 4 Seracılıkta Kadın Eli Proje Künyesi

PROJE KÜNYESİ	
Proje Adı	Seracılıkta Kadın Eli; TR21/19/SODESGPD/0003
Destek Programı Adı	2019 Yılı Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı
Yararlanıcı	Süleymanpaşa Belediyesi
Bütçe	8.894.814,00 TL
Destek Tutarı	5.293.063,00 TL
Projenin Amacı	45 adet tünel sera kurularak seracılık eğitimi tamamlanan ihtiyaç sahipleri kura ile belirlenerek kendilerine sera tahsisi amaçlanmıştır. Diğer seralar vasıtasıyla da üretim amaçlanmaktadır.
Hedef Grup	Süleymanpaşa'da yaşayan 19 ihtiyaç sahibi ve dezavantajlı vatandaş
Nihai Yararlanıcılar	İlgili vatandaşların aileleri ve üretilen ürünlerin satın alacak bölgede bulunan tüm vatandaşlar ve dolaylı olarak satış yapacak esnaf
Elde Edilen Sonuçlar	Doğrudan istihdam sağlanmıştır. Seralar vasıtasıyla birçok ürün üretilmiştir
Elde Edilen Etkiler	Şehrin maddi kaynakları içeride kalıp dışa bağımlılık azalmıştır
Sürdürülebilirlik	Kurulan seralarda tarımsal üretim devam etmektedir

Kaynak: E-59637319-120.02-3607 sayı ve 29.12.2023 tarihli "Bilgi Talebi" yazısına istinaden elde edilen verilerden türetilmiştir.

Seracılıkta Kadın Eli projesi kapsamında Trakya Kalkınma Ajansı ile Süleymanpaşa Belediyesi iş birliğinde kurulan seralar doğrudan üretim ve istihdam sağlamıştır. Ajans bu proje için 2.200.000,00 TL maddi kaynak ile Süleymanpaşa Belediyesine destek olmuştur. Öncesinde ise bu projeye bağlantılı olduğunu düşünebileceğimiz serada çiçekçilik projesiyle bir bütün olarak toplamda 5.293.063,00 TL kaynak aktarılmıştır. Proje kapsamında öncelikle hazırlık faaliyetleri ve görevlendirmeler yapılmış ardından seraların zemin çalışmaları gerçekleştirilmiştir. Seraların kurulumuna geçilmiş ve bununla beraber güneş ve rüzgâr enerji destekli sulama sistemleri hayata geçirilmesi amaçlanmıştır. Seralarla birlikte iklimlendirme sistemi ve bölgeye yardımcı binalar inşa edilmiştir. İlçenin ihtiyacı olan mevsimsel süs bitkilerinin üretiminin belirli bir kısmının gerçekleştirilmesi, çiçekçilik bakımından bölgenin dışa

bağımlılığının azaltılması hedeflenmiştir. Bu sayede hedefe ulaşıldıktan sonra bu uygulamalar aynı zamanda bu işi yapmak isteyen yatırımcıları da teşvik ederek örnek olmuştur.

Uzun dönemde yoksulluk, göç ve kentleşme gibi sosyal sorunların azaltılmasına yönelik bir girişim olan bu sosyal girişimcilik projesi, toplumun dezavantajlı kesimlerinin ekonomik ve sosyal yaşama daha etkin bir şekilde katılımını teşvik etmeyi hedeflemektedir. Aynı zamanda, değişen sosyal yapı tarafından ortaya çıkarılan ihtiyaçlara cevap vermek, istihdam olanaklarını artırmak, sosyal içermeyi, sosyal girişimciliği ve yenilikçiliği desteklemek, sosyal sorumluluk uygulamalarını yaygınlaştırmak gibi amaçlar doğrultusunda hareket etmektedir.

"Seracılıkta Kadın Eli" projesi ile 45 adet sera inşa edilmiştir. Proje kapsamında seracılık konusunda eğitim alan 19 dezavantajlı aileden bir kişinin sorumluluğunda olmak üzere, 2'şer adet sera tahsisi yapılmıştır. Ayrıca, seracılık için gerekli olan makine ve ekipmanlar satın alınarak vatandaşların kullanımına hazır hale getirilmiştir. Bir adet sera traktörü ve dört adet çapalama makinesi satın alınmıştır. Ayrıca, 20kW çatı tipi güneş enerji sistemi satın alınmış ve kurulumu tamamlanmıştır. Üretimi tamamlanan 45 adet seranın yanı sıra, idari binalar, depolar, soyunma odaları ve duş tuvalet gibi sosyal yapıların inşası tamamlanmış ve hizmete sunulmuştur. Projede belirlenen kriterleri sağlayan (düşük gelir sahibi, şehit-gazi yakını, Roman) 65 dezavantajlı vatandaş seracılık eğitimlerine katılmıştır. Eğitimi başarıyla tamamlayan vatandaşlar arasında kura ile 19 kişiye 2'şer adet sera tahsis edilmiştir. Ayrıca, 3 sera Ceza Tevkif Evlerine tahsis edilmiştir. Projede belirtilen şartlara uygun olan vatandaşlara konuyla alakalı kapsamlı ve uygulamalı bir seracılık eğitimi verilmiştir. Gerekli eğitimi tamamlayan gönüllüler arasından kura ile seraların tahsisi yapılmıştır.

Seracılık eğitimlerini tamamlayan 19 aileye 2'şer adet tahsis edilen seralarda 2023 kış döneminde her bir serada 2.500 adet kıvrıkcık marul üretimi gerçekleştirilmiştir. Projenin başarıya ulaştığını gösteren en önemli delillerden biri üretilen ürünlerdir. Üretimin bir kısmı perakende zincirlerine satılmıştır. Geri kalan kısmın ise Süleymanpaşa

Belediyesi tarafından satın alınarak ihtiyaç sahiplerine ve deprem bölgesine dağıtılması planlanmıştır ve çeşitli dağıtımlar gerçekleştirilmiştir. Kıvırcık marulların hasat edilmesinin ardından toprak işleme yapılacak ve sonrasında ise 2023 Nisan ayı sonuna kadar 8.000 kök kabak ve 20.000 kök salatalık dikimi gerçekleştirilmesi o günlerde hedeflenmiştir. Daha sonra da çeşitli ürünlerin Süleymanpaşa Belediyesi tarafından satın alınarak çeşitli yardımlarda kullanıldığını görüyoruz. Seralarda en az iki defa olmak üzere her yıl ürün alınmaya başlandığını görüyoruz. Çiçekçilik kapsamında kurulan seralarda ise elde edilen ürünler belediyenin park ve bahçelerinde çevre düzenlemesi için gereken ihtiyaca yönelik kullanılmıştır. İhtiyaç fazlası olan ürünler ve tohumlar ise uygun fiyata piyasaya sunulmuştur. Bu projelerin devamında kooperatif kurulması planlanmış ancak sera tahsis edilen çiftçiler kooperatif kurulmasını istemediği için bu hedef gerçekleşmemiştir.

Projenin sürdürülebilirliği ve devamı açısından sera tahsisi yapılan çiftçiler ile imzalanan sözleşmelerde ekim şartı koyulmuştur. Çiftçinin üretimi nitelikli ve sürekli sağlayamaması halinde sözleşmesi feshedilerek, yedekteki bir gönüllüye sera tahsisi sağlanmaktadır. Kalite devamlılığını sağlamak açısından da Park ve Bahçeler Müdürlüğü tarafından gerekli kontroller yapılmaktadır.

3.3 Edirne Projeleri

Bu bölümde Trakya Kalkınma Ajansı ile paydaşı Uzunköprü Belediyesi olan bir proje ve paydaşı Keşan Belediyesi olan bir projenin bilgileri aktarılacak. Edirne ili bağlamında Trakya Kalkınma Ajansı ile ilişkilerin analizi bu sayede ortaya konacaktır. Her proje için oluşturduğumuz proje künyesi ile öncelikle genel bilgileri sunup sonrasında gerçekleşen projenin proje kapanış raporu, nihai rapor ve proje sonrası değerlendirme raporu gibi verilerinin incelenmesi ışığında projenin amacı, elde edilen etki ve sonuçlar ile sürdürülebilirlik durumu aktarılacaktır.

3.3.1 Güneş Uzunköprü'de Enerjiye Dönüşüyor

Tablo 3. 5 Güneş Uzunköprü'de Enerjiye Dönüşüyor Proje Künyesi

PROJE KÜNYESİ	
Proje Adı	Güneş Uzunköprü'de Enerjiye Dönüşüyor
Destek Programı Adı	2016 Yılı Küçük Ölçekli Alt Yapı Mali Destek Programı – Yaşayan ve Yaşatan Trakya; TR21/16/KÖA/0035
Yararlanıcı	Uzunköprü Belediyesi
Bütçe	Sözleşme Bütçesi: 496.140,00 TL Nihai Bütçe: 496.140,00 TL İhaleler Toplamı: 471.345,00 TL
Destek Tutarı	372.054,19 TL
Projenin Amacı	Yenilenebilir enerji altyapısı kurularak güneş enerjisi ile enerji ihtiyacını karşılamak
Hedef Grup	Uzunköprü Belediye Başkanlığı elektrik giderleri
Nihai Yararlanıcılar	Bölgede yaşayan vatandaşlar üretilen enerjiden dolayı olarak yararlanacak
Elde Edilen Sonuçlar	600 adet 250 watt gücünde güneş paneli ve 3 adet evirici ünite
Elde Edilen Etkiler	Elektrik üretim maliyetinin düşürülmesi, fazladan karbondioksit salınımına engel olunması, enerji tasarrufu
Sürdürülebilirlik	Sağlanan enerji üretimi ile tasarruf devam etmektedir

Kaynak: E-59637319-120.02-3607 sayı ve 29.12.2023 tarihli “Bilgi Talebi” yazısına istinaden elde edilen verilerden türetilmiştir.

Trakya Kalkınma Ajansı ile Uzunköprü Belediyesi paydaşlığında gerçekleştirilen bu projede kamu giderleri karşılanması bakımından kurum bütçesinin etkin ve tasarruf amaçlı kullanımı sağlanması hedeflenmiştir. Bölgesel kalkınmaya direkt etki edecek bu sürdürülebilir temiz enerji projesiyle ülke ekonomisine de katkı sağlayacağını söyleyebiliriz. Fosil yakıtları daha az kullanılarak GES tesisi kapasitesi nispetinde enerji üretimi ve tasarrufu sağlanarak çevreye duyarlı koşullar da yerine getirilmiş olacaktır. Projenin gerçekleştirilme sürecinde ve sonrasında bölgedeki kurum ve kuruluşlarla birlikte yatırımda bulunmak isteyen vatandaşlara da temiz çevreye duyarlı bir örnek ortaya konmuş olacaktır. Bu sayede GES yatırımlarının artacağı düşünülmüştür. Temiz çevre ve daha yaşanabilir bir Uzunköprü hedefiyle çalışmalar sürdürülmüş ve genel manada ülke ekonomisine de katkı sağlanması amaçlanmıştır. Bölgede yenilenebilir enerji altyapısının gelişmesi amaçlanması ve üretim altyapısına katkı sağlama hedefi son derece

önemlidir. Bu proje kapsamında bölge genelinde nitelikli ve temiz çevreyi amaçlayan üretim altyapısı artacağı düşünülmüştür.

Proje dolayısıyla güneş enerjisi panel sistemlerinin bürokratik izin süreçleri ve çalışmaları hakkında gerekli bilgiler öğrenilmiştir. Yaşanan bazı aksaklıklar devam eden projelerde tecrübe sağlamıştır. Projelerin uygulanacağı alan ve yapıların tahsis ve satın alma süreçlerinin proje başlamadan tamamlanmış olması gerektiği öğrenilen en önemli çıktılardan biridir.

Proje kapsamında zamanında ve öngörülen bütçe içinde tamamlanabilmesi için uygun ekip ve altyapı oluşturuldu. Uzunköprü ilçesi ve çevresindeki kırsal kesimde yaşayan halkın ihtiyaçlarının karşılanması amacıyla bir Güneş Enerjisi Santrali (GES) enerji üretim tesisi kuruldu. Projeye dahil olan paydaşlar arasında yenilenebilir enerji konusunda farkındalık oluşturuldu. Uzunköprü Belediye Başkanlığı tarafından sağlanan finansal katkı arttırıldı. Trakya Kalkınma Ajansı'nın bölgeye sağladığı hizmet ve yenilenebilir enerji alanındaki destekler sayesinde, bölge halkında farkındalık artmış oldu. Uzunköprü Belediyesi kaynakları etkin ve yerinde kullanılarak Trakya Bölgesi'nde bulunan kamu kurum ve kuruluşlarının yenilenebilir enerji üretimi ve Trakya Kalkınma Ajansı'nın bölgenin gelişimine katkıları konusunda farkındalık oluşturuldu.

3.3.2 Engelsiz Keşan

Tablo 3. 6 Engelsiz Keşan Proje Künyesi

PROJE KÜNYESİ	
Proje Adı	Engelsiz Keşan; TR21/21/SOGEP-KSN/0001
Destek Programı Adı	SOGEP (2021)
Yararlanıcı	Keşan Belediyesi
Bütçe	5.381.497,00 TL (2023 yılı fiyatlarıyla)
Destek Tutarı	3.175.837,00 TL (2023 yılı fiyatlarıyla)
Projenin Amacı	İlçede yaşayan engelli vatandaşların ekonomik hayata entegre olabilecekleri ve istihdamının sağlanacağı bir kompleksin faaliyete geçirilerek sosyoekonomik hayata aktif katılımlarını sağlamak. Engelsiz yaşam merkezi
Hedef Grup	14 engelli vatandaşın istihdamı, 500 engelli vatandaşa kişisel gelişim ve satış pazarlama eğitimi, diğer tüm engelli vatandaşlara rehabilitasyon hizmeti
Nihai Yararlanıcılar	Temas edilecek engelli vatandaşların tamamı ve ürünlerin ulaşacağı tüm vatandaşlar
Elde Edilen Sonuçlar	Engelli vatandaşların çeşitli eğitimler alması ve istihdamı sağlanması, ilçe sağlık müdürlüğü aracılığıyla engelsiz yaşam merkezinde rehabilitasyon desteği verilmesi.
Elde Edilen Etkiler	İlçedeki tüm engelli dernekleri Keşan İyilik Sağlık ve Eğitim Vakfı (KİSEV) çatısı altında toplanmıştır.
Sürdürülebilirlik	Engelsiz Yaşam Merkezi ile tüm engelli vatandaşlara sürekli hizmet. Üretim ve satıştan elde edilecek olan devamlı bir gelir. Beyaz Karanfiller Kafe satışları

Kaynak: E-59637319-120.02-3607 sayı ve 29.12.2023 tarihli "Bilgi Talebi" yazısına istinaden elde edilen verilerden türetilmiştir.

Engelsiz Keşan Projesi kapsamında Trakya Kalkınma Ajansı ve Keşan Belediyesi arasında ilçede yaşayan engelli vatandaşlara büyük bir fayda sağlayacak Engelsiz Yaşam Merkezi ile istihdam, rehabilitasyon ve çeşitli eğitimler sağlanması amaçlanmaktadır. Proje içeriğinde 2500 metrekarelik park alanı oluşturuluyor. Kauçuk zemin, çim alanı, yaya yollarıyla birlikte bir yaşam alanı planlanıyor. Oyun gruplarıyla birlikte sanat atölyelerini içerisinde barındıran kütüphane ve kafe ile sosyal alanlarıyla birlikte çok özel bir merkez hayata geçiriliyor (Keşan Belediyesi, Trakya'nın tek engelsiz yaşam merkezi Keşan'a açılıyor, 2023).

Proje dolayısıyla Keşan'da faaliyete geçecek olan Engelsiz Yaşam Merkezi, engellilerin sosyoekonomik hayata entegrasyonunu sağlayacak bir kompleksin içerisinde kuruluyor. Bu merkezde, magnet, örme bebek, anahtarlık, kupa gibi hediyelik eşya niteliğinde ürünlerin üretimi gerçekleştirilecek ve çeşitli satış noktalarında sergilenecek, böylece Keşan ekonomisine katkı sağlanacaktır. Engelsiz Yaşam Merkezi'nin kurulmasıyla içindeki Beyaz Karanfiller kafesiyle istihdam hedefi sağlanmıştır. Merkez sadece ürün üretimiyle sınırlı kalmayacak; proje kapsamında engellilere satış-pazarlama ve kişisel gelişim eğitimleri verecek, ayrıca fizyoterapi, rehabilitasyon ve psiko-sosyal danışmanlık hizmetleri sunulacaktır. Bu hizmetlerle, özellikle salgın döneminde içlerine kapanan engelli bireylerin eğitsel ve sosyal olarak donanımlarını artırmalarına yardımcı olması planlanmaktadır. Engelli aileleriyle düzenlenecek toplantılar ve farkındalık faaliyetleriyle, engelli bireylerin yaşam kalitesinin artırılmasına ve toplumsal farkındalığın artırılmasına katkı sağlanacağı düşünülmektedir. Keşan'da faaliyet gösteren bazı firmalar Engelsiz Yaşam Merkezinde ürün satış eğitimini tamamlayan 4 engelli bireyi istihdam etmeyi taahhüt ederek projeyi desteklemişlerdir. Bununla birlikte ilk aşamada çeşitli firmalar üretilen ürünlerin satışlarını yapma ve stant açma teklifinde bulunmuştur.

Proje dolayısıyla kurulan Engelsiz Yaşam Merkezi'nin faaliyetlerinin aksamadan sağlanması için proje ortaklarından olan Keşan Sosyal Hizmet Merkezi'ne devredilmiştir. Projenin mali sürdürülebilirliği üretim dolayısıyla oluşacak gelirlerin yanı sıra Keşan Belediyesi, KİSEV, Keşan Kent Hizm. Ltd. Şti. ve Keşan Sosyal Hizmet Merkezi Müdürlüğü tarafından sağlanmaktadır.

3.4 Kırklareli Projeleri

Bu bölümde Trakya Kalkınma Ajansı ile paydaşı Vize Belediyesi olan bir proje ve paydaşı Kırklareli Belediyesi olan bir projenin bilgileri aktarılacak. Kırklareli ili bağlamında Trakya Kalkınma Ajansı ile ilişkilerin analizi bu sayede ortaya konacaktır. Her proje için oluşturduğumuz proje künyesi ile öncelikle genel bilgileri sunup sonrasında gerçekleşen projenin proje kapanış raporu, nihai rapor ve proje sonrası değerlendirme

raporu gibi verilerinin incelenmesi ışığında projenin amacı, elde edilen etki ve sonuçlar ile sürdürülebilirlik durumu aktarılacaktır.

3.4.1 İnce Koru Mesire Ve Kamp Alanı Düzenlemesi

Tablo 3. 7 İnce Koru Mesire ve Kamp Alanı Düzenlemesi Proje Künyesi

PROJE KÜNYESİ	
Proje Adı	İnce Koru Mesire ve Kamp Alanı Düzenlemesi; TR21/19/TUR/0005
Destek Programı Adı	2019 Yılı Turizmin Geliştirilmesi ve Çeşitlendirilmesi Mali Destek Programı
Yararlanıcı	Vize Belediyesi
Bütçe: Sözleşme Bütçesi	557.981,20 TL Nihai Bütçe: 557.981,20 TL İhaleler Toplamı: 410.112,16 TL
Destek Tutarı	362.687,78 TL
Projenin Amacı	Vize ilçesinin sahip olduğu İnce Koru Mesire ve Kamp Alanı'na yönelik alt yapı ve üst yapıların güçlendirilmesi ve çevre düzenlemesiyle yerli ve yabancı turist ile vatandaşlara nitelikli bir yaşam alanı sunmak.
Hedef Grup	İlçede yaşayan tüm vatandaşlar ve bunlarla beraber ilçeyi ziyarete gelecek yerli ve yabancı turistler
Nihai Yararlanıcılar	İlçe halkı, sakin şehir belediyeleri, turizme yönelik işletmeler ve esnaf
Elde Edilen Sonuçlar	Kamp alanı, çocuk oyun alanı, açık hava toplantı salonu
Elde Edilen Etkiler	Şehrin turizm hacmi artışı ve ekonomik hareketlilik
Sürdürülebilirlik	Kamu faydası ön planda tutularak belediye tarafından kiralama yapılarak yerel bir işletme faaliyet gerçekleştirmektedir

Kaynak: E-59637319-120.02-3607 sayı ve 29.12.2023 tarihli "Bilgi Talebi" yazısına istinaden elde edilen verilerden türetilmiştir.

Kırklareli ili Vize İlçesi uluslararası Sakin Şehir (Cittaslow) unvanına sahip olmasıyla ve doğa güzellikleriyle öne çıkan bir ilçedir. Doğa ve kültür turizmüne katkı sağlaması amacıyla Vize Belediyesi ve Trakya Kalkınma Ajansı iş birliğinde İnce Koru Mesire ve Kamp Alanı Düzenlenmesi projesi gerçekleştirilmiştir. Alan içerisine doğal yaşam ile uyumu bozmayacak şekilde bir kamp alanı kurulmuş ve çeşitli çevre düzenlemeleri gerçekleştirilmiştir. Duş, tuvalet, idari bina gibi bazı ek yapılar da inşa edilmiş mevcut bulunan yapıların da güçlendirme ve yenileme çalışmaları yapılmıştır. Tam donanımlı bir turizm alanı sağlanması amacıyla ortaya çıkan proje kapsamında sürdürülebilir bir işletme sunulması amacıyla kamu faydası ön planda tutularak park alanı

yerel bir işletmeye kiralanmıştır. Çalışmalar tamamlandıktan sonra yerli ve yabancı turistlerin rotasının bu alan vasıtasıyla zenginleştiğini söyleyebiliriz.

Şüphesiz düzenleme tamamlandıktan sonra alan, kent sakinlerinin ve turistlerin refah seviyesinin yükselmesine sebep olmuştur. Sahip olunan turizm potansiyeli olumlu yönde hareketlenmiş, turizm gelirlerinin artışıyla da bölgesel kalkınmaya etkiler oluşmuştur. Vize ilçesinin tanıtımına da direkt olarak bu mesire alanının etki ettiğini söyleyebiliriz. Turizm yatırımcılarının da bölgeye gelmesiyle yeni istihdam alanları oluşmuştur. Yapılan düzenlemeyle burada yaşayan veya dışarıdan gelen tüm vatandaşların hem nitelikli vakit geçirebilecekleri hem de konaklayabilecekleri kompleks bir yapı ortaya çıkmıştır. Piknik alanı, çocuk parkı, toplantı yerleri ve kamp alanı ile bütüncül bir yaklaşım hedeflenerek nitelikli bir çalışma ortaya konmuştur.

3.4.2 Kent Kültür Evi

Tablo 3. 8 Kent Kültür Evi Proje Künyesi

PROJE KÜNYESİ	
Proje Adı	Kent Kültür Evi; TR21/14/KÖA/0014
Destek Programı Adı	2013/2014 Yılı Küçük Ölçekli Altyapı Mali Destek Programı
Yararlanıcı	Kırklareli Belediyesi
Bütçe: Sözleşme Bütçesi	753.350,00 TL Nihai Bütçe: 753.350,00 İhaleler Toplamı: 2.504.688,38 TL
Destek Tutarı	565.012,50 TL
Projenin Amacı	Tarihi binanın restorasyonu, müstemilat binasının yeniden yapımı, mahzen bölümünün toplantı ve seminer salonu olarak düzenlemesiyle turizmin hareketlendirilmesi
Hedef Grup	İlçede yaşayan tüm vatandaşlar, yerli ve yabancı turistler
Nihai Yararlanıcılar	Yayla Mahallesi sakinleri, şehrin esnafı
Elde Edilen Sonuçlar	Restorasyon dolayısıyla ziyaret edilebilir bir yapı oluştu
Elde Edilen Etkiler	Turizm gelirleri arttı, mahallenin emlak fiyatları arttı
Sürdürülebilirlik	Bu bina ve aynı mahallede bulunan müze niteliğindeki diğer yapılar ziyaret edilmeye devam etmektedir

Kaynak: E-59637319-120.02-3607 sayılı ve 29.12.2023 tarihli "Bilgi Talebi" yazısına istinaden elde edilen verilerden türetilmiştir.

Kent Kùltür Evi projesi Trakya Kalkınma Ajansı ile Kırklareli Belediyesi arasında gerçekleştirilen turizm amaçlı projelerden sadece biridir. "TARİH, TARİH OLMASIN"- Yayla Mahallesi Sokak Sağlıklaştırma ve Kentsel Tasarım Hamlesi projesiyle birlikte düşünebileceğimiz Kent Kùltür Evi projesiyle Yayla Mahallesi yerli ve yabancı turistin uğrak noktalarından biri haline gelmiştir. Bahse konu tescilli taşınmaz kùltür varlığı kapsamında bulunan tarihi bina vatandaşlara açık bir müzeye dönüştürülmüştür. Kent Kùltür Evi olarak sunulan bu tarihi yapı ile yerli ve yabancı turist için yeni bir durak noktası oluşmuştur. Hem tarihi mirasa sahip çıkılması hedeflenmiş hem de bu tarihi miras ilgililerin ziyaretine açılmıştır. "Geçmiş Bugüne Taşıdığımız Kent Kùltür Evi'nde Sizin De Eseriniz Olsun" adıyla yapılan kampanya dolayısıyla vatandaşlara ulaşarak bu ev için çeşitli eşyalar bağış olarak alınıp burada sergilenmektedir. Dolayısıyla bu bölgede kùltür turizmine bağlı olarak oluşan ekonomik canlanma yadsınamaz hale gelmiştir. Bölgeye gelen turist sayısındaki artış ekonomik hareketliliğe de sirayet etmiş turist konaklama gün sayısında artış gözlenmiştir. Kent Kùltür Evi Kırklareli'nin kent müzesi hüviyetinde tamamen halka açık olarak faaliyetine devam etmektedir. Geçmişten kalan eserlerin sergilenmesi vasıtasıyla tarih bilinci oluşturulması amaçlandığı vurgulanmıştır.

Yayla Mahallesi Yunan, Bulgar ve Türk topluluklarının daha önceleri yıllarca birlikte yaşadıkları bir mahalle olarak bilinmektedir. Kent Kùltür Evi'ni ilk inşa eden ailenin bir Yunan aile olduğu biliniyor sonra ise burada Bulgarların ardından da Türklerin yaşadığı söylenmektedir. Diğer ülkelerin konsolosluklarıyla görüşülerek onlar için de bir oda temin edilmiş ve kùltürlerini yansıtmaları adına müşterek çalışmalar teklif edilmiştir. Bu çalışmaların yanı sıra Kırklareli Belediyesi sanat meydanı olarak bu bölgeyi düzenlemek adına bazı yeni çalışmalara da başlamıştır. Bu ve buna benzer projeler kapsamında toplamda Yayla Mahallesi'ne 2023 yılı fiyatlarıyla 1,5 milyon TL'ye yakın destek sağlanmıştır. Bu çalışmalarla çehresi değişen Yayla Mahallesi yerli turist ile bölgesel kalkınmaya yabancı turist ile ise direkt olarak ülkemizin kalkınmasına yarar sağlamaktadır.

SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

Trakya Kalkınma Ajansı ve belediyeler arasındaki ilişkilerin bölgesel kalkınma stratejilerinin belirlenmesinde ve uygulanmasında kritik bir rol oynadığını görüyoruz. Buna rağmen sürdürülebilir kalkınmanın sağlanması ve bölgesel kalkınma hedeflerine ulaşılması için daha etkili bir iş birliği ve koordinasyon sağlanarak ortaya konan tüm projelerde yaşanan aksaklıklardan ve yapılan hatalardan dersler çıkarılmalıdır. Kaynakların etkin kullanılması da bu bağlamda önem arz etmektedir. Trakya Kalkınma Ajansı'nın kapsayıcı bir tutum ile herhangi bir ayırım gözetmeden bölgede bulunan tüm belediyelerle temas ve çalışmalar yürütme gayreti içinde olduğunu söyleyebiliriz. Ancak diğerlerine göre daha küçük nüfusa sahip olan ilçe veya belde belediyelerinin projeler noktasında ilgisiz kaldığını veya personel yetersizliği, bilgi eksikliği ve benzeri çeşitli sebeplerden girişimlerde bulunamadığını görüyoruz. Küçük çaplı paydaşların da oluşması bölgesel kalkınma açısından daha yaygın bir etki oluşturacaktır.

Seçtiğimiz örnek projelerde görüldüğü üzere; çevre, kültür ve doğa turizmi, mesleki eğitim, kadın girişimciliği, istihdam, tarım, enerji, kırsal kalkınma, dezavantajlı gruplar gibi çeşitli ve kapsamlı birçok alanda çalışmaların yürütüldüğünü ve bundan sonra da devam edeceğini anlıyoruz. Paydaşı belediye olan projeler bağlamında Trakya Kalkınma Ajansı ile belediyeler arasındaki ilişkiye odakladığımızda bu projelerin direkt veya dolaylı olarak bölge ve ülke ekonomisine ciddi katkılar sağladığını söylemeliyiz. Bununla birlikte projelerin büyük bir kısmının neredeyse bölgede yaşayan tüm vatandaşları bir nebze bile olsa etkileyecek şekilde planlandığını ve bunun da kalkınmanın yayılması açısından yüksek derecede önem arz ettiğini müşahade ediyoruz.

Nitelikli insan kaynağının oluşması için özel sektör ile yapılan iş birliklerinin ve projelerin yerel yönetimler tarafında da yaygınlaşmasının bölgeye katkısı yüksek olacaktır. Özel sektör yöneticileri ve firma sahipleri bu tür eğitim çalışmalarını önemsemektedir. Öncelikle belediye yöneticilerinin böyle bir bilinç kazanması gerekir, ardından tüm kadrolarla topyekûn bir eğitim atağı gerçekleştirilmelidir. Bu sayede yeni fikirlerin keşfi ve onların hayata geçirilmesi hamleleri hızlanacaktır.

Trakya Kalkınma Ajansı'nın belediyelerle birlikte yürüttüğü projelerin birçok belediye açısından bir prestij sebebi olduğunu da görüyoruz. Bazı projeler adı geçen o belediye açısından en büyük projelerinden biri olabiliyor. Bizim de örneklerini verdiğimiz bazı projelerde ise proje hayata geçirildikten sonra ilgili yerin faaliyetinin sürdürülmesi görevi kamu faydası öncelemesi koşuluyla özel işletmelere bırakılabiliyor. Bu bir bakıma belediye ile özel sektör arasında bir bağ ve geçişkenlik demek olsa da bir yandan da belediyelerin işletme sağlaması açısından yeterli bilgi ve personele sahip olmadığı kanısını oluşturuyor.

Yine proje gerçekleşme süreçlerinde görünen bir başka engel ise projelerin hayata geçirilme süreçlerinde izin alınması gereken veya bazı bürokratik süreçlerin yürütülmesi gereken devlet veya özel sektör kanadındaki bazı kurum ve kuruluşlardır. Örneğini ortaya koyduğumuz enerji projesinde ilgili belediye bölgenin elektrik kurumuyla yapacağı bürokratik işlerde zorlanmış ve projenin hayata geçirilme süresi uzamıştır. Yine buna benzer olarak tarihi yapıların restorasyonu ile alakalı projelerde ilgili devlet kurumlarıyla yürütülecek süreçler hakkında belediyeler bilgi sahibi olmadıkları için zorlanmaktadır. Tüm bu noktalarda Trakya Kalkınma Ajansı'nın aracılık ve bilgi manasında da öncülük etmesi, tecrübelerini paylaşması fayda sağlamaktadır.

Trakya Kalkınma Ajansı tarafından oluşturulan bölge planları ve bölge yatırımlarının hangi alanlarda gerçekleştirilmesi gerektiğine dair oluşturulan eylem planları da belediyeler açısından yol gösterici olmaktadır. Tarım, hayvancılık, kırsal kalkınma, sanayi ve hizmet konularında belediyelere de düşen roller bulunmaktadır. Ajansın belirlediği proje konularına yönelik gerçekleştirilen iş birliklerinin yerinde ve sürdürülebilir kalkınmaya olumlu etki manasında yarar sağladığını görüyoruz. Bölgenin iç kesimlerinin tarım ve hayvancılık noktasında öne çıktığını görüyoruz, çevresinin ise hizmet ve sanayi alanında ağırlık gösterdiğini söyleyebiliriz. Kırsal kalkınma ve sanayi kadar olmasa bile doğa ve kültür turizmi de bölgesel kalkınma da önemli bir paya sahiptir.

Ekonomik faydası direkt olarak görülen ve dolaylı olarak hissedilen tüm bu projelerden ayrı olarak dezavantajlı gruplara yönelik gerçekleştirilen sosyal projeler de

bölgenin tüm vatandaşlar açısından yaşam standartlarını arttırmak adına bir hayli değerlidir. Özellikle engelli vatandaşlarımıza yönelik örneğini de ayrıntılı olarak aktardığımız projeye bakarsak, ihtiyaçları olan çeşitli hizmetleri almaları, nitelikli vakit geçirmeleri ve bunlarla birlikte gönüllü olanların istihdama kazandırılmaları bu tür dezavantajlı gruplara yönelik projelerin ne kadar yerinde olduğunu göstermektedir. Bu bilince sahip olmayan bazı yerel yöneticilerin bu konuları göz ardı edebildiğini görüyoruz. Trakya Kalkınma Ajansı'nın bu konu üzerine öncülük etmesi çok kıymetlidir.

Projelerin hemen hemen hepsinde beklentilerin karşılandığını ve hedeflere ulaşıldığını görüyoruz. Sadece bir kısmında ise hedefe ulaşılmasına rağmen verilen süre hedeflerinin çeşitli nedenlerle gerçekleşmediğini anlıyoruz. Buradaki olumsuz etki eden sebepler iyi anlaşılıp ortadan kaldırıldığı takdirde süre konusunda da hedeflere ulaşılabilecektir.

İlişkilerin geleceği açısından ilgili bakanlık tarafından Trakya Kalkınma Ajansı'na ve ülkemizde bulunan diğer tüm ajanslara aktarılacak kaynakların hacminin büyütülmesi hedefi yerinde olacaktır. Bu sayede belediyeler ve diğer tüm paydaşlar daha nitelikli işlere imza atacak ve bölgesel kalkınma adına güçlü adımlar atılmaya devam edilecektir. Belediyelerle gerçekleştirilen bu projeler özelinde oluşan ilişkiyi anlamak ve analiz etmek; bölgenin yapısı, eksiklikleri ve gerçekleştirilmesi gereken diğer faaliyetler hakkında da gelecekte ortaya konulacak araştırmalarda yerel yönetim cephesinin durumunu açıklamak adına ışık tutacaktır.

Trakya Kalkınma Ajansı'nın öncülüğünde ve koordinasyonunda ortaya konan bu kalkınma hamlelerinin bölgenin sadece maddi gelişimini, ekonomik kalkınmasını sağladığını söylemek yanlış olur. Aynı zamanda bölgenin manevi olarak yaşanabilir bir hal almasının da bu projeler dolayısıyla gerçekleştiğini görüyoruz. Ajansların kaynaklarının genişletilmesi ve yerinde çözümler üretebilecek kabiliyete ulaşması da çok önemlidir. Sadece ilgili bakanlık eliyle aktarılan ödeneklerin ve paydaşların katkılarıyla oluşan havuzun kimi zamanlarda yeterli olmayacağını tahmin ederek önümüzdeki dönemlerin planlarında buna yönelik bir düzenleme planlamak ajansları daha bağımsız

ancak daha etkili hale dönüştürebilir. Trakya Kalkınma Ajansı'nın hazırladığı bölge planları ilgili paydaşlar ve muhatapları tarafından takip edilmektedir ancak uygulanmadığı veya dikkate alınmadığı takdirde bunun idari veya hukuki herhangi bir yaptırımı bulunmamaktadır. Bu duruma yönelik bir düzenleme yapılması da bu planların gücünü arttırıp etkisinin de büyümesine sebep olacaktır. Bölgesel kalkınma adına bölge içindeki az gelişmiş kesimlere yapılacak pozitif ayrımcılık da kalkınmanın sürdürülebilirliği açısından önemlidir.

KAYNAKÇA

Belediye Kanunu (2005, 3.7). *Resmi Gazete* (Kanun No: 5393)

<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2005/07/20050713-6.htm>

Ciğeroğlu, E. T. (2008). Bölgesel Kalkınma Ajansları ve Türkiye. Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İktisat Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.

Edirne Ticaret ve Sanayi Odası, Tarihçemiz s. 1. Erişim Tarihi: 11.12.2023,

<https://etso.org.tr/kurumsal/tarihcemiz>

Kalkınma Ajansları, Biz Kimiz?, s. 1. Erişim Tarihi: 23.08.2023,

<https://ka.gov.tr/sayfalar/biz-kimiz--20>

Kalkınma Ajansları, Bölgesel Kalkınma ve Ülkemizde Bölgesel Kalkınma Politikalarının Gelişim Süreci, s. 1. Erişim Tarihi: 12.08.2023,
<https://ka.gov.tr/sayfalar/bolgesel-kalkinma-ve-ulkemizde-bolgesel-kalkinma-politikalarinin-gelisim-sureci--22>

Kalkınma Ajansları, Kalkınma Ajansları, s. 1. Erişim Tarihi: 05.12.2024.

<https://www.ka.gov.tr/kalkinma-ajanslari>

Karadoğan, U.C., Atatürk Ansiklopedisi, DPT, s. 1. Erişim Tarihi: 19.08.2023,

<https://ataturkansiklopedisi.gov.tr/bilgi/devlet-planlama-teskilati/>

Keşan Belediyesi, Trakya'nın tek engelsiz yaşam merkezi Keşan'a açılıyor, s.

1. Erişim Tarihi: 13.12.2023, <https://www.kesan.bel.tr/haberler/trakya-nin-tek-engelsiz-yasam-merkezi-kesan-a-aciliyor.html>

T.C Kültür ve Turizm Bakanlığı, Kırklareli İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü,

Neredeyim: Tarihçe s. 1. Erişim Tarihi: 11.12.2023, <https://kirklareli.ktb.gov.tr/TR-64282/tarihce.html>

T.C Tekirdağ Valiliği, Tekirdağ Tarihi s. 1. Erişim Tarihi: 11.12.2023,
<http://www.tekirdag.gov.tr/tekirdag-tarihi>

TR21 Düzey 2 Bölgesi Trakya Bölge Planı 2014-2023 (2017), s. 16. Erişim Tarihi: 03.09.2023,
https://www.trakyaka.org.tr/upload/Node/33264/xfiles/trakya_bolge_plani_2014-2023.pdf

TR21 Düzey 2 Bölgesi Trakya Bölge Planı 2014-2023 (2017), s. 35-36. Erişim Tarihi: 05.09.2023,
https://www.trakyaka.org.tr/upload/Node/33264/xfiles/trakya_bolge_plani_2014-2023.pdf

TR21 Düzey 2 Bölgesi Trakya Bölge Planı 2014-2023 (2017), s. 41. Erişim Tarihi: 11.12.2023,
https://www.trakyaka.org.tr/upload/Node/33264/xfiles/trakya_bolge_plani_2014-2023.pdf

Trakya Kalkınma Ajansı 2023 Yılı (Ocak Haziran) Ara Faaliyet Raporu (2023), s. 1. Erişim Tarihi: 10.09.2023,
https://www.trakyaka.org.tr/upload/Node/47317/xfiles/00_2023_Yili_TrakyaKA_Ara_Faaliyet_Raporu_2_10_23.pdf

Trakya Kalkınma Ajansı 2023 Yılı (Ocak Haziran) Ara Faaliyet Raporu (2023), s. 17. Erişim Tarihi: 10.09.2023,
https://www.trakyaka.org.tr/upload/Node/47317/xfiles/00_2023_Yili_TrakyaKA_Ara_Faaliyet_Raporu_2_10_23.pdf

Trakya Kalkınma Ajansı 2023 Yılı (Ocak Haziran) Ara Faaliyet Raporu (2023), s. 5. Erişim Tarihi: 13.09.2023,
https://www.trakyaka.org.tr/upload/Node/47317/xfiles/00_2023_Yili_TrakyaKA_Ara_Faaliyet_Raporu_2_10_23.pdf

Trakya Kalkınma Ajansı 2023 Yılı (Ocak Haziran) Ara Faaliyet Raporu (2023),
s 6. Erişim Tarihi: 13.09.2023,
https://www.trakyaka.org.tr/upload/Node/47317/xfiles/00_2023_Yili_TrakyaKA_Ara_Faaliyet_Raporu_2_10_23.pdf

Trakya Kalkınma Ajansı 2023 Yılı (Ocak Haziran) Ara Faaliyet Raporu (2023),
s 18. Erişim Tarihi: 25.10.2023,
https://www.trakyaka.org.tr/upload/Node/47317/xfiles/00_2023_Yili_TrakyaKA_Ara_Faaliyet_Raporu_2_10_23.pdf

Trakya Kalkınma Ajansı (2023). Trakya Kalkınma Ajansı ve Belediyeler Arasındaki Projeler (E-59637319-120.02-3607 sayı ve 29.12.2023 tarihli “Bilgi Talebi” konulu cevap yazısına istinaden; projelerin kapanış, sonuç ve etkilerini içeren veriler kullanılmıştır).

Trakyaka, Trakya Kalkınma Ajansı Organizasyon Şeması. Erişim Tarihi:
11.12.2023 <https://www.trakyaka.org.tr/tr/45443/Organizasyon-Semasi>